Ազգ
Azg
armenian daily
28 ՄԱՅԻՍ 1997 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 98 (1352)

Բոսֆորի նեղուցը՝ մշտական խաղաքարտ

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Չորեքշաբթի օրը Լոնդոնում բացվում է Միջազգային ծովային կազմակերպության ծովի անվտանգության կոմիտեի 68-րդ նստաշրջանը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, գլխավոր հարցերից մեկը Բոսֆորի նեղուցով նավերի երթեւեկության Թուրքիայի սահմանած կանոնակարգի փոփոխումն է: Որպես Բոսֆորի փակման պատճառ Անկարան առաջադրում է այն պնդումը, թե Ռուսաստանն իր պատրաստվում է Նովոռոսիյսկով համաշխարհային շուկա տեղափոխել Թենգիզի նավթը: Լցանավերի թվի ավելացումը, նրա կարծիքով, Սեւ ծովում էկոլոգիական աղետի վտանգ է ստեղծում, իսկ նավթն արտահոսելու դեպքում վնաս կհասցվի Թուրքիայի ափերին: Ռուսական կողմը համոզված է, որ Թուրքիան նեղուցը փակելու ոչ մի իրավունք չունի, քանի որ դա խախտում է Մոնտրեի 1936 թվականի կոնվենցիան: Սույն փաստաթղթով սահմանված է, որ ցանկացած առեւտրական նավ կարող է առանց սահմանափակումների անցնել ծովային նեղուցներով: Սակայն 1994 թվականի հուլիսի 1-ից Թուրքիան միակողմանի կարգով արդեն սահմանել է նավերի երթեւեկության սեփական կանոններ, որոնք հակասում են միջազգային օրենքներին: Ռուսաստանին պաշտպանում են Հունաստանը, Կիպրոսը, ԱՊՀ-ի երկրները, Ռումինիան:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Ազգային ժողովը վաղաժամկետ ընտրությունների նախաշեմին

Պատգամավորների բախտը բերեց, որ Հովհ. Իգիթյանը ՀՀ նախագահ չէ

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի մայիսի 27-ի նիստում ՀՀ արդարադատության նախարար Մարատ Ալեքսանյանը որպես ՀՀ նախագահի ներկայացուցիչ ներկայացրեց Լ. Տեր-Պետրոսյանի առարկությունները ու առաջարկությունները ՀՀ Ազգային ժողովի կանոնակարգ ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին: Նախարարը մասնավորապես նշեց, որ նախագահը «վետո» է դրել 2-րդ հոդվածի վրա, ուր մասնավորապես նշվում է, որ արգելվում է խուզարկել եւ ձերբակալել պատգամավորին առանց Ազգային ժողովի համաձայնության: Նախագահը չի առարկում կայացած մի շարք կարեւոր փոփոխությունների: Մասնավորապես, եռօրյա նիստերի յուրաքանչյուր երեքշաբթի, ժամը 17.30-ից մինչեւ ժամը 18.00 ժամանակահատվածը հատկացնել պատգամավորական 3 րոպե տեւողության հայտարարություններին: Նախագահը, ըստ էության, չի առարկում նաեւ այն դրույթին, համաձայն որի առնվազն 10 պատգամավորներ կարող են ստեղծել պատգամավորական խումբ, սակայն յուրաքանչյուր պատգամավոր կարող է լինել միայն մեկ խմբակցության կամ խմբի անդամ: Պատգամավորը կարող է դուրս գալ խմբակցությունից այդ մասին գրավոր տեղյակ պահելով համապատասխան խմբակցությանը: Յուրաքանչյուր խմբի համալրումը կատարվում է պատգամավորների գրավոր դիմումի հիման վրա խմբի որոշմամբ:

Հովհաննես Իգիթյանը առաջարկեց «կողմ» քվեարկել օրենքը չվիժեցնելու համար: Նա միաժամանակ նկատեց, որ պետք է այսուհետ ստեղծել այնպիսի մեխանիզմներ, որ հնարավորություն չտրվի ձերբակալելու պատգամավորին, քանի որ «ամեն սերժանտ» կարող է դա անել: Այդ առումով հիշատակվեց Արամազդ Զաքարյանի օրինակը: Աշոտ Նավասարդյանը եւս կոչ արեց «կողմ» քվեարկել, միաժամանակ նշելով, որ միեւնույն է, «վետոն» չի հաղթահարվի, եւ «մենք կմնանք 95 թ. մակարդակին եւ առաջ չենք ընթանա»:

Տես • էջ 2

ՓԱՐԻԶ

ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ ստորագրվեց «հիմնադրական վավերագիրը»

Սառը պատերազմն ավարտվե՞ց

27 ՄԱՅԻՍ, BBC, RFI. Փարիզում այսօր ՆԱՏՕ-ի 16 երկրների եւ Ռուսաստանի ներկայացուցիչները ստորագրեցին «Ռուսաստանի Դաշնության եւ ՆԱՏՕ-ի փոխադարձ հարաբերությունների, համագործակցության եւ անվտանգության հիմնադրական վավերագիրը», որն ավելի սերտ կապեր է հաստատում Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի միջեւ, սակայն ամենեւին չի նշանակում տարաձայնությունների ավարտ Մոսկվայի եւ Բրյուսելի միջեւ: Ըստ այդ փաստաթղթի, պետք է ստեղծվի ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի համատեղ խորհուրդ, Բրյուսելում ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում Ռուսաստանը կունենա իր դեսպանը եւ հնարավորություն մշտապես խորհրդակցելու ՆԱՏՕ-ի հետ՝ այդ կազմակերպության բոլոր գործերի մասին: Սակայն կողմերից ոչ մեկը վետոյի իրավունք չի ունենա, եւ ՆԱՏՕ-ին իրավունք է վերապահված ընդունելու սեփական որոշումներ այնպիսի հարցերի վերաբերյալ, ինչպիսին է դեպի արեւելք ընդլայնվելը:

Ֆրանսիայի նախագահի նստավայր՝ Ելիսեյան պալատ այսօր առավոտյան առաջինը ներկայացավ ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը, որը դեռեւս թեթեւակի կաղում էր եւ հենվում ձեռնափայտին: Վերջինը եկավ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը, որն արդեն իսկ հասցրել էր հանդիպում ունենալ Մեծ Բրիտանիայի նոր վարչապետ Թոնի Բլերի հետ: Փաստաթղթի ստորագրման արարողությունն սկսեց Ֆրանսիայի նախագահ Շիրակը, որից հետո ելույթ ունեցավ Ռուսաստանի նախագահը: Բորիս Ելցինը մասնավորապես ասաց. «Կարեւորը՝ միասնական եւ մեծ Եվրոպա ստեղծելն է: Միայն այդ դեպքում այն կդառնա խաղաղ ու անվտանգ: Չկա եւ չի կարող լինել անվտանգություն մի պետության համար: Անվտանգությունը հուսալի եւ կայուն կլինի այն դեպքում միայն, եթե բոլորի համար միասնական է ու անբաժանելի»:

Տես • էջ 2

Իլիա Բ պատրիարք. «Կանենք ամեն ինչ, որպեսզի Անդրկովկասում լինի կայունություն»

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. «Տարածաշրջանային հակամարտությունների կարգավորման հարցում մեծ պատասխանատվություն ունեն նաեւ Անդրկովկասի հոգեւոր առաջնորդները, եւ մենք կանենք ամեն ինչ, որպեսզի Անդրկովկասում լինի կայունություն», մայիսի 27-ին Երեւանի օդանավակայանում կայացած կարճատեւ ճեպազրույցի ընթացքում հայտարարեց պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանած Վրաց ուղղափառ եկեղեցու Իլիա Բ պատրիարքը: Նրա վկայությամբ, իր այցը Հայաստան երկու անկախ երկրների եւ եկեղեցիների միջեւ եղբայրական հարաբերությունների ամրապնդման նպատակն ունի:

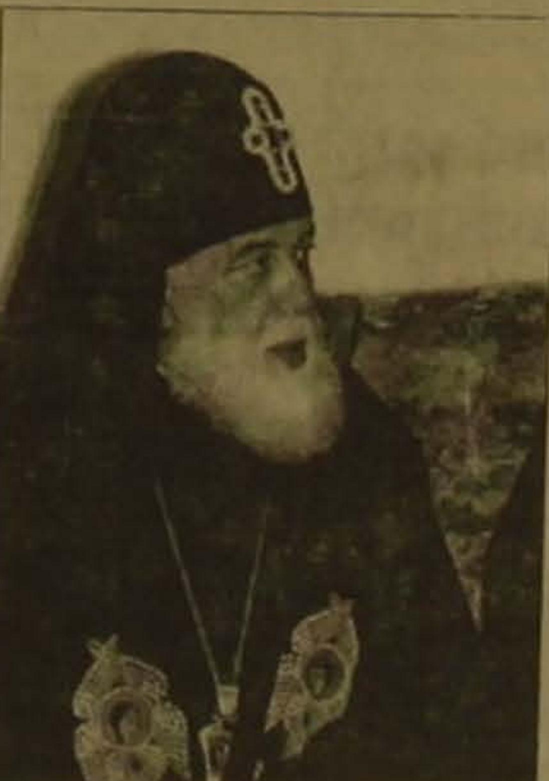

Իլիա Բ կաթողիկոսի այս այցը Հայաստան առաջինն է Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի գահակալության օրոք եւ պատասխանը՝ Հայոց կաթողիկոսի 1995 թ. Վրաստան կատարած այցի:

Վրաց կաթողիկոսին Երեւանում դիմավորեցին Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսը, Հայ առաքելական եկեղեցու բարձրաստիճան հոգեւորականներ:

Մայիսի 30-ին Իլիա Բ կաթողիկոսը հանդիպում կունենա ՀՀ նախագահի եւ վարչապետի հետ: Նույն օրը նա կմեկնի Հայաստանից:

ԵՐԵՎԱՆ

Կառավարությունն առաջարկում է ԱԺ արտահերթ նիստ հրավիրել

Նկատի ունենալով մի շարք օրենքների ընդունման հրատապությունը, ՀՀ կառավարությունը հանդես է եկել Ազգային ժողովի արտահերթ նիստ գումարելու նախաձեռնությամբ: Այսօր տեղի ունեցած կառավարության արտահերթ նիստում որոշում ընդունվեց առաջարկել ԱԺ-ին, համաձայն ՀՀ Սահմանադրության 70 հոդվածի, 1997 թ. մայիսի 29-ին ժամը 10-ին գումարել Ազգային ժողովի արտահերթ նիստ:

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Ալեն Ժյուպեն՝ քավության նոխազ

27 ՄԱՅԻՍ, RFI. Ֆրանսիայի վարչապետ Ալեն Ժյուպեն հայտարարեց իր որոշման մասին, այլեւս չհավակնել վարչապետի պաշտոնին՝ կիրակի օրը տեղի ունենալիք խորհրդարանական ընտրություններից հետո: Ալեն Ժյուպեի որոշումը աջերի առաջնորդների կողմից դրականորեն ընդունվեց, եւ նրանք անթաքույց թեթեւացած շունչ քաշեցին, քանի որ համարում են, թե ընտրությունների առաջին փուլի վատ արդյունքները բացատրվում են Ալեն Ժյուպեի ոչ ժողովրդական լինելով: Բաժնետոմսերի գները, որոնք ընտրությունների առաջին փուլից հետո իջել էին 4 տոկոսով, Ժյուպեի հայտարարությունից հետո իսկույն եւեթ բարձրացան 0,6 տոկոսով: Իսկ սոցիալիստները զրկվեցին իրենց հիմնական կարգախոսներից, թե եթե հաղթեն աջ ազատականները՝ Ժյուպեն եւս 5 տարի վարչապետ կմնա:

Ռուսաստանը վաղ է համարում թալիբների վարչակարգի ճանաչումը

27 ՄԱՅԻՍ, RFI. Աֆղանստանում այսօր զինված բախումներ տեղի ունեցան թալիբների եւ նրանց նոր դաշնակից՝ գեներալ Աբդուլ Մալիկի զինյալների միջեւ: Իսկ Մոսկվայում ԱՊՀ 9 պետությունների ղեկավարներ խորհրդակցություն են անցկացնում՝ քննարկելով Աֆղանստանում ստեղծված իրավիճակը: Ինտերֆաքսի հաղորդման համաձայն, Ռուսաստանի իշխանությունները հայտարարել են, թե վաղ է դեռ քննարկել թալիբների վարչակարգի ճանաչումը: Դեռեւս միայն Պակիստանն ու Սաուդյան Արաբիան են ճանաչել այդ վարչակարգը:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ալեքսանդր Մորոզ. «ՆԱՏՕ-ի առաջխաղացումը չմտածված, սխալ քայլ էր»

Հայ-ուկրաինական հարաբերությունները ավելի՞ կխորանան

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Ուկրաինայի Գերագույն ռադայի նախագահ Ալեքսանդր Մորոզի երկօրյա այցի ավարտին երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում ամփոփվեցին երկկողմ բանակցությունների ու հանդիպումների արդյունքները, որը լրագրողներին ներկայացվեց համատեղ հայտարարության ձեւով: Բաբկեն Արարքցյանը նշեց, որ հանդիպումները մեկ անգամ եւս ապացուցեցին, որ երկու կողմերի միջեւ չկա որեւէ խնդիր, որը խանգարի ավելի արդյունավետ համագործակցությանը: Երկու խորհրդարանների ղեկավարները պայմանավորվել են ոչ միայն խորհրդարանական, այլեւ կառավարությունների մակարդակով խորը համագործակցության շուրջ:

Հայկական կողմը պաշտպանել է Ուկրաինայի Գերագույն ռադայի նախագահ Ալեքսանդր Մորոզի հաջորդ հազարամյակի սկզբին ապագա եվրոպական անվտանգության ճարտարապետության հարցերին նվիրված բարձր մակարդակի համաեվրոպական հանդիպման անցկացման նախաձեռնությունը: Ի դեպ, նման հանդիպման իրականացմանը իր աջակցությունն է հայտնել նաեւ Եվրախորհրդի խորհրդարանական ասամբլեայի նախագահ Ֆիշերը: ԱԺ նախագահը հայտնեց նաեւ, որ կողմերը քննարկել են եւ տնտեսական, եւ քաղաքական ոլորտի հարցեր, տարածաշրջանային հակամարտությունների հետ կապված ամենասուր խնդիրներ: Ալեքսանդր Մորոզը փաստեց, որ երկու երկրների եւ ժողովուրդների համագործակցության ներկա մակարդակը չի համապատասխանում ցանկությունների ու հնարավորություններին: Դրա համար երկու երկրների խորհրդարանները պետք է անհրաժեշտ օրենսդրական դաշտ ապահովեն:

Լրագրողների այն հարցին, թե ինչպես է Ալեքսանդր Մորոզը գնահատում երկկողմ ռազմական համագործակցության հնարավորությունը, մանավանդ որ հարեւան Ադրբեջանի հետ նման համագործակցություն կա, Ուկրաինայի Գերագույն ռադայի նախագահը պատասխանեց, թե նախ իրենց համագործակցությունը տարբեր երկրների հետ պետք է լինի փոխշահավետ, սակայն այդ համագործակցությունը չպետք է լինի մեկ այլ երկրի դեմ:

Տես • էջ 2

ԵՐԵՎԱՆ

Ազգային ժողովը վաղաժամկետ ընտրությունների նախաշեմին

Սկիզբը էջ 1

Դավիթ Շահնազարյանը եւս կոչ արեց «կողմ» քվեարկել եւ ընդունել նախագահի առարկությունները: Ինչ վերաբերում է նախագահի «վետոյին», ապա Շահնազարյանը համաձայնվեց դրա հետ, նշելով, որ իրոք ԱԺ-ն այս դեպքում գերազանցում է իր լիազորությունները: Ըստ Շահնազարյանի, պատգամավորների անձեռնմխելիության իրավական պաշտպանման խնդիրը լուծելու մեծ դաշտ կա: «Նախագահի առաջարկությունները ես գնահատում եմ որպես կոմպրոմիս», ընդգծեց Շահնազարյանը:

Յովհ. Իգիթյանը նշեց, որ ինքը եւս «կողմ» է ընդունել նախագահի առարկությունները, բայց ի տարբերություն նախորդ ելույթների, իր պատճառաբանության հիմքը միանգամայն տարբեր է: Իգիթյանն ավելացրեց, որ «եթե ես նախագահ լինեի, ամբողջությամբ «վետո կդնեի» օրենքի վրա: Ինչ վերաբերում է պատգամավորական հայտարարությունների համար ժամանակ հատկացնելուն, ապա, ըստ Իգիթյանի, «պատգամավորը հայտարարության կարիք չունի» եւ որ քաղաքական հայտարարության համար պատգամավորը կարող է մամլո ասուլիս հրավիրել:

Քվեարկության հետեւյալ արդյունքներով՝ «կողմ» 107, «դեմ»՝ 8, «ձեռնպահ»՝ 22, «չեն քվեարկել»՝ 10 պատգամավոր, նախագահի առարկություններն ու առաջարկությունները ընդունվեցին:

Ըստ էության պարզ դարձավ, որ «Հանրապետություն» միավորման պահպանումը, մեղմ ասած, չի մտնում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ծրագրերի մեջ: Այսօր որոշակիորեն վտանգվում են ոչ միայն «Հանրապետություն» խմբակցության, այլեւ «Բարեփոխումներ» պատգամավորական խմբի ճակատագրերը: Անորոշությունների, հակասությունների մեջ հայտնված Ազգային ժողովը փաստորեն ստորագրում է սեփական դատավճիռը եւ ավելի ու ավելի պարզորոշ է գծագրվում խորհրդարանական վաղաժամկետ ընտրությունների ուրվանկարը:

Ազգային ժողովը չի կարող վերափոխվել ոչ պահպանելով կանոնակարգի նախկին կարծր դրույթները, ոչ էլ ընդունելով ազատականացմանը միտված փոփոխությունները: Այն պարզ պատճառով, որ ԱԺ-ն չունի բավարար քաղաքական ներուժ՝ ներդաշնակելու օրենսդրական եւ քաղաքական մարմնին վերապահված դերերը:

Ալեքսանդր Մորոզ. «ՆԱՏՕ-ի առաջխաղացումը չմտածված, սխալ քայլ էր»

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի հետ Փարիզում կնքված պայմանագրին, ապա երկու նախագահները ունեին հետեւյալ տեսակետները: Ալ. Մորոզը նշեց, որ այդ պայմանագիրը բանավեճային է եւ Ուկրաինայում էլ տարբեր մոտեցումներ կան: Նրա կարծիքով, ընդհանրապես ՆԱՏՕ-ի առաջխաղացումը Արեւելք սխալ է, եւ չմտածված քայլ է, որը արվել է ոչ թե եվրոպական երկրների ցանկությամբ եւ այն երկրների, որոնք ցանկանում են անդամակցել այդ Դաշինքին: Նրա ասելով, պետք էր ավելի առաջ նայել եւ կանխատեսել, թե ինչ կկատարվի 15 տարի հետո, մինչդեռ պետք էր գնալ հակառակ ճանապարհով եւ կրճատվեր Դաշինքի անդամ պետությունների թիվը, իսկ այնուհետեւ պայմանագրային ճանապարհով ապահովել անվտանգության խնդիրները: Բաբկեն Արարքցյանն իր հերթին նշեց, որ շատ դժվար է գնահատել մի փաստաթուղթ, որն իրենք դեռ չեն տեսել: Այն պետք է հետագայում դեռեւս քննարկման ենթարկվի: Արտահայտելով Հայաստանի տեսակետը, ԱԺ նախագահը շեշտեց, որ մենք մասնակցում ենք «ՆԱՏՕ-ի համագործակցություն հանուն խաղաղության ծրագրին», եւ դրա սահմաններում դեռեւս բոլոր հնարավորությունները սպառված չեն: Իսկ ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ի ընդարձակմանը, ապա այդ խնդրում իրոք պետք է հաշվի առնվեն այնպիսի խոշոր երկրների դիրքորոշումը, ինչպիսիք են Ռուսաստանը, Ուկրաինան եւ այլն: Նրա կարծիքով, ամեն ինչ այնքան հաշվենկատ պետք է լինի, որպեսզի չխախտվի համաշխարհային ուժերի հավասարակշռությունը: Հայաստանի համար դա առավել կարեւոր է, քանի որ ՀՀ-ն սահմանակցում է ՆԱՏՕ-ի անդամ Թուրքիայի հետ եւ Ադրբեջանի ու Թուրքիայի սահմանն էլ այսօր ամբողջությամբ բաց է: Պրն Մորոզը ավելացրեց նաեւ, թե եվրոպայում անվտանգության համակարգը ավելի արդյունավետ կլինի, եթե Հայաստանը, Սլովակիան, Ֆինլանդիան եւ այլ փոքր պետություններ անվտանգության ուղիների սահմանման հարցերում այնպիսի կշիռ եւ նշանակություն ունենան, ինչպես ԱՄՆ-ը, ԳԴՀ-ն, Ֆրանսիան, Մեծ Բրիտանիան, Ռուսաստանը, Ուկրաինան:

Բելառուս-Ռուսաստան դաշինքի հարցը պրն Մորոզը համարեց այդ երկրների խնդիրը, իսկ ինչ վերաբերում է ԱՊՀ շրջանակներում համագործակցությանը, ապա տնտեսական կապերի վերականգնումը առավել քան կարեւոր է:

Ա. Հ.

ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ ստորագրվեց «հիմնադրական փաստաթուղթը»

Սկիզբը էջ 1

Փաստաթղթի ստորագրումից հետո Ռուսաստանի նախագահը բոլորին զարմացրեց եւ կարելի է ասել, նույնիսկ հրաբխեցնում առաջացրեց: Նա նորից խոսք վերցրեց եւ անսպասելիորեն հայտարարեց, թե որոշում է ընդունել հանել մարտագլխիկները այն ամենից, ինչն ուղղված է երկրների վրա, որոնց ներկայացուցիչները մասնակցում են փարիզյան հանդիպմանը: Այդ հայտարարությունը սկզբից ուրախություն ու ծափահարություններ, իսկ հետո նաեւ տարակուսանք առաջացրեց, քանի որ միջուկային հրթիռների թիրախների փոփոխությունը սկսվել էր դեռեւս 93 թվականին՝ համաձայն ստորագրված երկարաժամկետ պայմանագրերի: Բացի այդ պարզ չէ, թե կոնկրետ ո՞ր զենքի մասին խոսեց Բորիս Ելցինը: Ռուսաստանի նախագահի մամլո քարտուղար Սերգեյ Յաստրժեմբսկին այդ կապակցությամբ ասաց, թե Բորիս Ելցինի հայտարարությունն ըստ երեւույթին խորհրդանշական եւ քաղաքական բնույթ ունի: Որոշ արեւմտյան լրագրողներ նույնիսկ զանգահարեցին Մոսկվա, պաշտպանության նախարարություն, սակայն այնտեղ էլ չկարողացան ճշտել, թե ո՞ր զենքը նկատի ուներ Բորիս Ելցինը: Մեկնաբանների կարծիքով՝ ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ որոշ ժամանակ տարաձայնություններ չեն լինի, մինչեւ այն պահը, երբ ՆԱՏՕ-ն որոշի երկրորդ անգամ ընդլայնվել՝ ընդգրկելով մերձբալթյան հանրապետություններին: Տալլիննում հավաքված Լեհաստանի, Ուկրաինայի ու մերձբալթյան հանրապետությունների նախագահներն այսօր հայտարարեցին, թե ՆԱՏՕ-ն պետք է բաց մնա բոլոր այն երկրների համար, որոնք ցանկանում են միանալ այդ դաշինքին: Իսկ Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչման ասաց, թե Բորիս Ելցինը իրավունք չունի արգելելու նախկին խորհրդային հանրապետությունների մուտքը ՆԱՏՕ:

ՀՀ ԳԴ-ում երեկ հինգ ամիս ուշացումով սկսվեց Կիմ Բալայանի գործը, որ մասնատվելով «Սեպտեմբերի 25»-ից, ԳԴ էր հանձնվել դեռեւս 96-ի դեկտեմբերի 11-ին: Դատական կոլեգիայի նախագահողն է ՀՀ ԳԴ կոլեգիայի անդամ Գագիկ Մարգարյանը, պետական մեղադրողը Ռազմիկ Հովհաննիսյանը: Կիմ Բալայանը, որ մեղադրվում է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 3 հոդվածներով զանգվածային անկարգություններ կազմակերպելու,

հետ: Որովհետեւ նրա դեմ դավ էր նյութվում», դատավորին դիմեց Կիմ Բալայանը՝ արժանանալով դահլիճի բուռն հավանությանը (այստեղ էին մտավորականներ, ընդդիմադիր քաղաքական գործիչներ Վազգեն Մանուկյանի գլխավորությամբ):

Ռուբեն Սահակյանը (եւ մյուս պաշտպանները) միացավ Բալայանի բացարկին՝ փաստարկներ բերելով գործը լրացուցիչ հետաքննության վերադարձնելու օգտին: «Ընդ-

Սահակյանը միջնորդեց գործին կցել եւ քննարկել գործում վկայակոչված տեսաժապավենները, ուրիշ լրացուցիչ վկաներ լսել Բալայանի կնոջ եւ երեք զավակների, ընդդիմության լիդերներին, անձը բնութագրող հանձնաժողովների շրջանակում գործին կցել եւ ուսումնասիրել Կիմ Բալայանի ԱԺ պատգամավոր ընտրվել-չընտրվելու հետ կապված քաղաքացիական գործը: Միջնորդությունները մասամբ, բացառությամբ վերջինից,

ԴԱՏ

Գերագույն դատարանը քաղաքական պատվեր է կատարում, ասում է Կիմ Բալայանը

Արա Սահակյանը կներկայանա՞ դատարան

տուժողին (Արա Սահակյանին) անօգնական թողնելու եւ զինամթերք պահելու ամբաստանությամբ, վճռական է տրամադրված ու, թերեւս, ընտրել է «լավագույն պաշտպանությունը հարձակումն է» մարտավարությունը: Ամբաստանյալը հարաբերական ազատության մեջ է եւ, ի տարբերություն քաղաքական դատավարությունների իր բախտակիցների, գտնվում է վանդակից դուրս: Բալայանին պաշտպանում են Ռուբեն Սահակյանը եւ Ժորա Խաչատրյանը, հասարակական պաշտպաններ Սուրեն Զոլյանը, Աղասի Արշակյանը, Վիտալի Դանիելովը եւ Ֆերդինանդ Ղազարյանը:

Որպես սկիզբ Կիմ Բալայանը բացարկ հայտարարեց դատավորին, որը չնայած առկա ճչացող օրինախախտումներին հնարավոր է համարել գործի լսումը սկսելով կասկածել անաչառությանը: Ինչո՞ւ չիրագործվեցիք, որովհետեւ Կիմ Բալայան քաղաքական գործչին [illegible] պատվե՞ր եք ստացել: Ինչո՞ւ Կիմ Բալայանին, ի տարբերություն ընդդիմության մյուս գործիչների, խցում կեցին ՆԳ մեկուսարան եւ պահում էին ամենակասկածելի քրեականների դիմության մյուս լիդերների գործերը, որոնց հետ Բալայանն իբր ընտրությունների արդյունքները վարկաբեկելու գործողություններ է ծավալել, չեն մտել դատարան: Ինչո՞ւ, նրանց արյունն ավելի կարմի՞ր էր, ասաց պրն Սահակյանը կասկածի տակ դնելով Գերագույն դատարանի անաչառությունն առհասարակ, մի մարմին, որ «չի հետամտում իր իսկ որոշումների կատարումը» (խոսքը ԱԺ ընտրություններում Բալայանի պատգամավորությունն անվավեր ճանաչելու եւ այդ առնչությամբ գործընթացների մասին է, որ այդպես էլ չպարզեցին Բալայանն ԱԺ պատգամավո՞ր է, թե՞ ոչ):

Դատական կոլեգիան, որի ատենակալներն, ըստ ավանդույթի, իրավաբաններ չեն, մերժեց բացարկը դատաքննության հնգամյա ուշացումը պատճառաբանելով դատարանի զբաղվածությամբ: Բալայանը պաշտպաններին առաջարկեց ձեռնպահ մնալ իր խափանման միջոցը փոխելու միջնորդությունից («Անիմաստ է») խոստանալով դատաքննության ընթացքում ի հայտ բերել «Սեպտեմբերի 25»-ի իրական կազմակերպիչներին, որից հետո Ռ-

բավարարվեցին: Ընդդիմության լիդերներին դատակոչի ենթարկելու տարբերակին նպատակահարմար համարվեց անդրադառնալ հետագայում:

Հրապարակված մեղադրական եզրակացության մեջ, ի թիվս այլ մեղադրանքների, ասվում է, որ Բալայանը չի արձագանքել Արա Սահակյանին օգնելու խնդրանքին, ԱԺ շենքը գրավելու կոչեր է արել բարձրախոսից, իսկ ԱԺ շենքում ղեկավարել եւ ուղեկցել է ցուցարարների ամբոխը: «Հասկանալի՞ է մեղադրանքը» հարցին ամբաստանյալը պատասխանեց. «Հասկանալի է, բայց ինչո՞վ է առնչվում ինձ, չգիտեմ: Նույն ապացույցներով կարելի էր մեղադրանք առաջադրել օրենսգրքի ցանկացած հոդվածով:

Երեկվա նիստում որոշվեց նաեւ դատաքննության կարգը. հարցաքննել տուժողին, վկաներին, ամբաստանյալին, հետազոտել գործում առկա նյութերը: Այսպես ու անկախության օրվա տոնակատարության հաջորդ օրը մայիսի 29-ին, ակնկալվում են տուժող Արա Սահակյանի ցուցմունքները:

ՄԱՐԹԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հուլիսին Երեւանում տեղի կունենա աշխարհի բոլոր հայ ուսանողների երկրորդ համաժողովը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնի է, «Պարմանի» ուսանողական բարեգործական միության նախաձեռնությամբ 1996 թվականի հուլիսի 13-18-ը Երեւանում տեղի ունեցած աշխարհի բոլոր հայ ուսանողների առաջին համաժողովն անցել է «Հայաստանը բոլոր հայերի հայրենիքն է» նշանաբանով: Նրա նպատակն էր աշխարհի բոլոր հայ ուսանողների միավորումը եւ նրանց ուժերի նպատակամղումը հայրենիքի բարօրությանը, պետականության ամրապնդմանն ու ազգային նկարագրի պահպանմանը:

«Պարմանիի» այդ նախաձեռնությամբ Հայաստանի եւ սփյուռքի հայ երիտասարդության միջեւ փոխըմբռնման եւ արդյունավետ համագործակցության լավ հիմք դրվեց: Դրա շարունակությունը կդառնա այս տարվա հուլիսի 11-18-ը Երեւանում կազմակերպվելիք բոլոր հայ ուսանողների երկրորդ համաժողովը:

Համաժողովի ընթացքում քննարկվելու են ուսանողների դերը պետականության ամրապնդման գործում եւ միավորումը որպես դրա գրավական, ուսանողների մասնակցությունը Հայաստանի տնտեսական, մշակութային եւ գիտական կյանքին, նրանց ձգտումները: Կքննարկվի նաեւ ուսանողական տեղեկատվական կենտրոնի ստեղծման հարցը:

Դավիթ Մելիքյանը եւ Նորիկ Պետրոսյանը՝ ԱԺ պատգամավորներ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի մայիսի 27-ի նիստում ամփոփվել են մայիսի 18-ին Ազգային ժողովի պատգամավորների N 108 (Արմավիր) եւ N 121 (Գեղարքունիք) ընտրատարածքներում տեղի ունեցած ընտրությունների արդյունքները: ԿԸՀ-ն ԱԺ պատգամավոր գրանցեց Արմավիրի մարզպետարանի քարտուղար Դավիթ Մելիքյանին (ՀՀՇ) եւ ՀԿԿ անդամ, «Հայաստանի կոմունիստ» թերթի խմբագիր Նորիկ Պետրոսյանին:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը լրագրողներին հրավիրում է «Հրապարակ բեմ» ծրագրի իր անդրանիկ հանդիպմանը: Հանդիպման հյուրն է ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը: Հանդիպումը կկայանա Արմենպրեսի մամուլի սրահում (Զաքյան 10) մայիսի 29-ին ժամը 11.30-ին:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

Մայիսի 30-ը՝ զգոնության օր

Հանրապետության հանրակրթական դպրոցներում շուտով կհնչի վերջին զանգը: Շրջանավարտներն իրենց պատանեկան խինդն ու անհոգությունն այդ օրը փողոց կհանեն՝ ավանդույթի համաձայն: Երթեւեկության անվտանգությունն ապահովելու նպատակով մայիսի 30-ին պետավտոտեսչության վարչությունն իր ստորաբաժանումներով ուժեղացված ծառայություն է կազմակերպում եւ կոչ է անում բոլորին՝ ծնողներին, մանկավարժներին, վարորդներին, երթեւեկության մյուս մասնակիցներին՝ լինել առավել զգոն, կարգապահ, խստորեն պահպանել ճանապարհային երթեւեկության կանոնները, որպեսզի տոնը տոն լինի մինչեւ վերջ ու դժբախտ պատահարներով չխաթարվի հանկարծ:

ՆԳ ԵՎ ԱԱՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863

Համակարգչային
ծառայություն / 581841

Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը
«Ազգ» թերթի

Յղումը «Ազգին» պարտադիր է

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

ազգային

ԼՂՀ

Գումարվեց ԱԺ նախագահության հերթական նիստը

Օրերս գումարվեց ԼՂՀ Ազգային ժողովի նախագահության հերթական նիստը: ԼՂՀ ԱԺ մամուլի ծառայության հաղորդագրության համաձայն, նիստի ընթացքում քննարկվեցին օրենսդիր իշխանության առաջիկա աշխատանքների հետ կապված մի շարք ծրագրային հարցեր: Նախագահության անդամները հանդես եկան տեղական ինքնակառավարման, բնակչության զբաղվածության եւ ճանապարհաշինարարության մասին ԼՂՀ օրենքների նախագծերի մշակման առնչվող առաջարկություններով: Շոշափվեցին նաեւ ԼՂՀ եւ պետական իշխանության առաջնահերթ հարցեր, կարեւորվեցին ԼՂՀ նախագահական ընտրությունների կազմակերպման եւ անցկացման ժամանակացույցի հստակեցումը, իշխանության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կազմավորման համար համապատասխան իրավական դաշտերի ստեղծումը: ԱԺ նախագահության նիստում քննարկվեցին նաեւ ԼՂՀ ներքին եւ արտաքին քաղաքականության կյանքի վերաբերյալ այլ հարցեր:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Նկատելի աճ արդյունաբերության ոլորտում

Այս տարվա հունվար-ապրիլ ամիսներին ԼՂՀ արդյունաբերական ձեռնարկությունները թողարկել են 808,1 միլիոն դրամի ապրանքային արտադրանք, որի բացարձակ հավելաճը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կազմել է 109,1 մլն: Այդ մասին «Ազգ»-ի թղթակցին տեղեկացրել են ԼՂՀ վիճակագրական վարչությունից: Նույն աղբյուրի համաձայն, առավել մեծ աճ է նկատվում արդյունաբերության ոչ պետական հատվածում: Հավելաճը պետական եւ ոչ պետական հատվածներում կազմել է համապատասխանաբար 31,5 մլն դրամ եւ 77,6 մլն դրամ:

ԼՂՀ վիճակագրական վարչությունից նաեւ տեղեկացնում են, որ ընթացիկ տարվա նշյալ ժամանակահատվածում հանրապետության արդյունաբերական ձեռնարկություններում արդյունաբերա-արտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թիվը նախորդ տարվա համեմատությամբ ավելացել է 721 մարդով: Ոչ պետական հատվածում այն կազմել է 840 մարդ:

ԼՂՀ պետական արդյունաբերական ձեռնարկություններում աճել է աշխատանքի արտադրողականությունը, որը կազմել է նախորդ տարվա ցուցանիշի 109,6 տոկոսը:

Վ. Ա.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ստեղծվեց հայ-սիրիական հասարակական ընկերություն

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանում ստեղծվել է հայ-սիրիական հասարակական ընկերություն, որի հիմնադիր ժողովը նրա նախագահ ընտրեց ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր, գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի մշտական հանձնաժողովի փոխնախագահ Արամ Մանուկյանին: Ընկերության նախագահության եւ վարչության կազմում ընդգրկվել են ՀՀ պետական եւ մշակույթի գործիչներ, բուհերի դասախոսներ, ինչպես նաեւ՝ ՀՀ-ում աշխատող Սիրիայի քաղաքացիներ:

«Նաիրիտը»՝ միջազգային մրցանակակիր

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Նաիրիտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը Ֆրանկֆուրտի 18-րդ միջազգային մրցույթում արժանացել է «Բարդ տեխնոլոգիայի եւ որակի համար» մրցանակին, իսկ ֆիրմայի տնօրենն ընտրվել է «Առեւտրի լիդերների ակումբ» միջազգային կազմակերպության անդամ: Մայիսի 26-ին Գերմանիայի Ֆրանկֆուրտ քաղաքի «Ինտերկոնտինենտալ» հյուրանոցի սրահում «Նաիրիտ» ֆիրմայի գործադիր տնօրեն, ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Գագիկ Ներսիսյանին հանձնվեց պատվավոր մրցանակը եւ միջազգային ակումբի անդամատոմսը:

Տիկին Արեւլույսը տեղեկացրեց, որ ամսվա սկզբին 10 օր անցկացրել է Վարուժանի հետ, եւ որդին տեղի տալով մոր պախանձանքին առժամանակ հետաձգել է մայիսի 1-ից գծած հացադուլ սկսելու որոշումը: Ավելի ճիշտ, հետաձգումը կապվում է այդ օրերին Ֆրանսիայի նախագահի կողմից խորհրդարանը լուծարելու հետ, քանի որ այդպիսի հանգամանքներում հացադուլավորի ձայնը լսելի չէր դառնա:

Պարոն Բուրգեն Օռլի դատավարությունը (ինչպես նաեւ...) ... Երրորդ Ֆրանսիայում Թուրքիայի դեսպանությունը դատավարության ընթացքում հրավիրել է բուրք պատմաբաններին՝ հիմնավորելու, որ հայերի ցեղասպանություն տեղի չի ունեցել: Այս ամենի արդյունքում Վարուժանը գծած բանտարկության է դատապարտվել իբրեւ Օռլի ահաբեկչության աջակցող ու մասնակից, սակայն «մենք այդպես էլ չիմացանք, թե նրանք ինչով են աջակցել գործողությանը»:

Պարոն Բուրգեի ասելով, Վարուժանը հանդես գալու նպատակով: Ավելացրեց, որ այս օրերին հանդիպումներ են ունեցել Հայաստանի իշխանությունների հետ եւ նման խոստումներ են ստացել:

Լրագրողներից մեկի հարցին, թե իրավական տեսություն համարվող այնպիսի երկրում, ինչպիսին Ֆրանսիան է, երկխոսության լեզուն ո՞րը պետք է լինի, Վ. Կարապետյանի փաստաբանը պատասխանեց, թե իրավական ճանապարհը շատ երկար է: Այդ դեպքում անհրաժեշտ կլինի վերսկսել դատավարությունը, նոր ա-

ՍԱՄՎԵԼ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

«Ներում շնորհելը միակ դատական ու արդյունավետ միջոցն է»

Այդ տեսակետին է Վարուժան Կարապետյանի փաստաբանը

«Ազգը» իր շաբաթ օրվա համարում տեղեկացրել էր Ֆրանսիայում գծած բանտարկված Վարուժան Կարապետյանի դատապաշտպան Քրիստիան Բուրգեի Երեւան ժամանելու մասին: Մայիսի 27-ին Ժուռնալիստի տանը կայացավ Հայաստանի լրատվական միջոցների ներկայացուցիչների հանդիպումը պարոն Բուրգեի եւ Վարուժանի մոր՝ տիկին Արեւլույս Կարապետյանի հետ:

րությունը արտառոց է համարում: Այդ ահաբեկչության հետեւանքով զոհվել է 8, վիրավորվել 60 մարդ, սակայն, նրա տեսանկյունից, ֆրանսիական դատարանը բավարար ապացույցներ չի ունեցել դեմքը Վարուժանին ու նրա ընկերոջը Սիմոնին վերագրելու համար: Զարմանալին այն է, որ դեպքի վայրում պայթուցիկ նյութերով լի ճամպրուկով ձերբակալվել է մեկ ուրիշը, որը 10 տարվա ազատազրկման է դատապարտվել, մինչդեռ Վարուժանն ու Սիմոնը ձերբակալվել են բոլորովին այլ վայրում: Այդ հանգամանքը փաստաբանին մտածել է տալիս, որ Օռլի քաղաքական դատավարություն էր: Փաստաբանը մտնելով դատավարությունը քաղաքական ո[illegible] ռուշին մինչեւ Օռլի դեմքը Վարուժանն ու Սիմոնը իբրեւ ԱՍԱԼԱ-ի անդամներ վերահսկվել են Ֆրանսիայի ոստիկանության կողմից, նրանց հեռախոսազրույցները ձայնագրվել են, սակայն Ֆրանսիայի վարչապետը, պետության շահերից ելնելով, արգելել է դրանք կցել քրեական գործին: Երկրորդ ԱՍԱԼԱ-ն ստանձնել է ահաբեկչության պատասխանատվությունը (ըստ փաստաբանի, Վարուժանը դա արել է ոստիկանատանը պահվող մի խումբ բուրքահայերի Թուրքիա չուղարկելու նկատառումով), սակայն երբ պահանջը մերժվել է, նա հերժանին բանտում պահելու դրդապատճառներ այլեւս չկան, սակայն նա դեռեւս բանտում է: Որեւէ երկիր առայժմ քաղաքացիություն շնորհելու առաջարկ չի արել նրան: Եվ որտեղ մինչեւ դեկտեմբեր ամիսը Վարուժանն ազատ արձակվի, անհրաժեշտ է շարունակել ճնշումները Ֆրանսիայի ոչ միայն նախագահի, այլ նաեւ վարչապետի, խորհրդարանի վրա: Փաստաբանը խորհուրդ տվեց նույն ճնշումը գործադրել նաեւ Հայաստանի իշխանությունների նկատմամբ՝ Ֆրանսիայի իշխանությունների մոտ միջնորդի դերը ստանձնելու համար: ... ապացույցներ ներկայացնել, որ ... քանի որ է պահանջում: «Միակ դատական ու արդյունավետ միջոցը Ֆրանսիայի նախագահի կողմից ներում շնորհելն է», - ասաց նա: Այդ դեպքում մնում է հարցնել, թե ինչպե՞ս է փաստաբանը 15 տարի պաշտպանում Վարուժան Կարապետյանին, երբ մինչեւ այսօր նրա անմեղությունն ապացուցող հակափաստարկներ ապացույցներ չի հավաքել այդ ընթացքում, որտեղ չի՞ր վարանել դատավարությունը վերսկսելուց:

Օռլի դատավարությունը 1995 թ.

Ս. Պ.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Չմոռանալ հասկացնել Աստծո եւ կայսեր բաժինները

Ցանկացած աապարեզ շահարկման նյութակա՞

«Հայք» օրաթերթի խմբագրությունում հրավիրված մամլո ասուլիսը Հայաստանի զոհված ազատամարտիկների միության նախագահ Մարտել Վարդանյանի գործունեության մասին փաստեր հրապարակելու նպատակն ուներ: Ազդակը զոհված ազատամարտիկների երեխաների Իրան այցելության առիթով հիշյալ կազմակերպության մի քանի օր առաջ հրավիրած ասուլիսն էր, որը «Հայքի» թղթակից Վահան Մելիքսեթյանի գնահատմամբ, աչքակապություն էր: Դեռ երկու տարի առաջ միության նախագահը ուղեւորություն կազմակերպելու համար 100 ընտանիքներից 20 հազարական դրամ հավաքելով՝ դա իրագործում է միայն հիմա, երբ այդ գումարները բազմապատիկ արժեզրկվել են: Ըստ էության, Մ. Վարդանյանը ճամփորդությունը ստիպված է եղել գլուխ բերել քրեական պատասխանատվությունից խուսափելու համար: «Հայքի» 1997 թ. 5-րդ եւ 36-րդ համարներում զետեղված երկու հրապարակումները «Դա Եռաբլուրն է հրամայում», «Ես նահանջելու տեղ չունեմ, իմ թիկունքում Եռաբլուրն է», հանգամանորեն անդրադառնում են կազմակերպության նախագահի դրամաշորթություններին: Երկու տարի է, օրինակ, նա 2 հազարական դրամ է հավաքել վառելափայտի համար, սակայն ցայսօր ընտանիքները ոչինչ չեն ստացել: Ընդ որում, 1995 թ. աշնանը Պաշտպանության նախարարը «Հայաստան» միավորմանը հրաման է արձակել «Երեւան քաղաքի զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին հասկացված վառելափայտը 1000 խմ, շրջանների անտառտնտեսությունների միջոցներով բերել, կուտակել մեխրատիվ կայանում եւ Կոտայքի անտառտնտեսությունում, որտեղից էլ կատարել բաշխումը»: Սակայն ոչ բոլոր անտառտնտեսություններն են հրամանն ի կատար ածեցին, քանի որ Միությունը նախաձեռնությունն իր ձեռքն էր վերցրել: «Արգելակելով փայտի անվճար տեղափոխումը Միությունը գումարներ է հավաքել իբր փայտը բերելու, սակայն առաջարկել է շրջանների իրենց մասնաճյուղերի նախագահներին գնալ բերել փայտը, իսկ նախագահները հիմնականում կանգնած են եւ հրաժարվել են բերելուց», լրագրողական իր հետաքննության արդյունքներն է ամփոփում Վ. Մելիքսեթյանը «Հայքի» փետրվարյան համարում: Ինչ վերաբերում է Երեւանում բնակվող ընտանիքներին, ապա «1996 թ. ամփոփումը դեռ ընթացքի մեջ էր», եւ թղթակիցը հույս է հայտնում, որ «գոնե այս հրապարակումից հետո օրինապահները կբարեհաճեն ստուգել այս փաստերը»: Օրինապահները, սակայն, չեն շտապում: Առաջին հրապարակումից հետո ՀՀ նախկին դատախազ Արտավազդ Գեւորգյանի ցուցումով գործ է կազմվում, որը հանձնվում է Երեւանի կայազորի զինվորական դատախազության վարույթին: Բանախոսի գնահատմամբ, սա չափազանց կոպիտ իրավաբանական սխալ էր, քանի որ Միության նախագահի եւ գործողությունների արդյունքում տուժածները իրավաբանական ոչ մի կապ չունեին պաշտպանության նախարարության եւ բանակի հետ: Դատախազության քննիչ Պետրոսյանը լրագրողին հարցաքննում է, չկարողանալով պարզել, այն մարդկանց կոորդինատները, որոնց անունները նշված են հոդվածում: Մինչդեռ տուժածները հազարներ են: Մ. Վարդանյանը յուրացրել է նաեւ ազատամարտիկների ընտանիքների 80 տոկոսի սեփականաշնորհման սերտիֆիկատները, իբր գործարան գնելու եւ նրանց աշխատանքով ապահովելու համար, քանի որ «այրիները վաճառում են իրենց մարմինը»: Նույնքան զզվելի եւ անվայել խոսքերով է նա դիմավորել 4 անչափահաս երեխաների մայր Մարինա Գրիգորյանին, երբ կինը դիմել է ուղեւորության համար վերցրած գումարը: 1500 դոլար վերցնելով կազմակերպության Ալավերդու մասնաճյուղի նախագահից եւ բավական ուշ վերադարձնելով 500-ը, Մ. Վարդանյանը ամբարտավանորեն հրաժարվում է մնացյալը տալ: «Ամենավտանգավորն այն է, որ նա իրեն քաղաքական զոհի կերպարանքով է ներկայացնում, մեղադրանքներ ուղղում իշխանությունների, պաշտպանության նախարարության հասցեին, բայց նրա կուսակցականության մասին ընդհանրապես ոչ մի տեղեկություն [illegible]»: Վ. Մելիքսեթյանը [illegible] պատրաստվում է «ինչ ընթացքի մեջ է քրեական գործը» հարցումով դիմել ՀՀ դատախազին: Ազատամարտիկների շահերի պաշտպանության խնդիրը վեր համարելով կուսակցական հակամարտություններից, նա համոզմունք հայտնեց, որ իր թիկունքին կանգնած են ոչ միայն ՀՀՇ-ն, այլեւ ԱԺՄ-ն, ԱԻՄ-ը, մյուսները:

Որպես հետգրություն տեղեկացնենք, որ Վ. Մելիքսեթյանը (նա հանդես էր գալիս միայն իր անունից) նախաձեռնում է «Օգոստոսի 23. Ազգային դաշինք» (նախագահ Պուշկին Սերոբյան) հասարակական կազմակերպությանը կից ստեղծել ազատամարտիկների շահերի պաշտպանության խումբ, ինչպես եւ համագործակցել Բռնադատվածների իրավունքների պաշտպանության ՀԿ հետ: Վերջինիս ներկայացուցիչը զարմանք հայտնելով նմանօրինակ բոլորի առթիվ, կարեւոր համարեց զանգվածային լրատվության միջոցների շնորհիվ հասարակությանը մարդկային իրավունքների [illegible] պահպանելու պահելը:

ԱՆԱՀԻՏ [illegible]

ԱԶԳ

ազգային

Արդարությունը հոտ չունի

Երբեմն շատ արտառոց մի երազ եմ տեսնում։ Երազների «հավատացող» չեմ սնահավատ զուգակցումների առումով։ Բայց երազների մեկնությունը ոչ միայն սնահավատությանն է հագուրդ տվել, այլեւ խնդրո առարկա է եղել կրոնի, փիլիսոփայության, արվեստի, նաեւ մեր օրերի գիտության մեջ, ասենք Աստվածաշնչից մինչեւ Զիգմունդ Ֆրոյդ։ Առօրյայում հաճախ չենք էլ կարողանում հիշել երազը, երբ զարթնում ենք։ Բայց լինում են երազներ, որոնք վառ տպավորվում են, տարիներ հետո իրական հիշատակ թվալու չափ։ Գրող Ստիվենսոնը նույնիսկ օգտագործում էր տեսած վառ երազներն իր երկերում։

Արդ, ուզում եմ պատմել իմ արտառոց երազներից մեկը։

Բայց նախ՝ մի այլ խնդրի մասին, որով հասկանալի կդառնա, թե ինչու եմ այս երազը պատմելու։ Կարծում եմ, հոգեբանական իրողություն է այն, որ ամեն մարդու մեջ կան բաներ, որոնք, ինչպես ընդունված է ասել, կարմիր թելի պես անցնում են ամբողջ կյանքի միջով։ Ոմանք չեն գիտակցում, ոմանք էլ աստիճանաբար կամ հանկարծ գիտակցում են նման թելերն իրենց կյանքում։

Իմ կյանքում այդպիսի կարմիր թելերից է, ամենից առաջ, Մեծ եղեռնի չամոքված տվայտանքը։ Մանկության խորքերից ծայր առած եւ վաղուց գիտակցված զրնգուն թել։ Նույնն է իմ սերնդակիցների մեջ, որոնք աշխարհ են եկել այդ մեծագույն ոճրից գրեթե անմիջապես հետո՝ բազում հարազատներ, տուն-տեղ ու հայրենիք կորցրած ծնողներից։ Վերջերս ոմանք սկսեցին ասել, թե այդ տվայտանքն իբր «մազոխիզմ» է։ Գուցե անմտորեն կրկնում են բաքվեցի մի գրողի այն խոսքը, որ նա սումգայիթներից հետո չարախինդ ծաղրանքով շպրտեց մեր հասցեին։ Մազոխիզմն ուրիշ բան է, եւ մանավանդ՝ առնչվում է սեփական ազգից ու նվաստացումից հաճույք զգալու այլասերման հետ։ Իսկ ահա սադիզմը, որ դիմացինին տանջելուց ու նվաստացնելուց, անգամ սպանելուց հաճույք զգալն է, ճիշտ այն է հենց, որ պետք է շպրտել այդ գրողի եւ նմանների երեսին (մեր թե՛ արեւելյան, թե՛ արեւմտյան կողմերում), որոնք նաեւ գոռգոռան զեղծարարներ են, ոչ միայն ուրանում են ոճիրը, այլեւ զրպարտում են քեզ, նույն ոճիրը քեզ են վերագրում չտեսնված լկտիությամբ, քեզ նույնիսկ ագրեսոր են հայտարարում, երբ վերջապես զեն ի ձեռին ելնում ես կյանքդ ու իրավունքներդ պաշտպանելու։ Չէ, այս կարմիր թելը իմ մեջ (մեր մեջ) հնչում է, անշուշտ, անմոռաց կսկիծով, բայց ոչ թե ընկճում է ինձ, այլ զնգում է վրդովմունքով, որ զայրույթի լարման է հասնում մերթ ընդ մերթ։ Եվ ոչ այնքան այդ սադիստների դեմ, որոնք ի վերջո խորշելի են իրենց լկտիությամբ, այլ մանավանդ՝ քաղաքական շահերի կեղտոտ խաղում նրանց երես տվող «մեծերի» դեմ, սրանց կույր ծառայող համառ անարդարության դեմ։ Ի՜նչ հեշտ էլ «մոռանում» են, որ Հիտլերը դեռ 1931-ին, իշխանություն նվաճելուց առաջ, իր ցեղասպանական ծրագրերը բացատրելու համար «հայերի բնաջնջումն» էր օրինակ բերում, իսկ 1939-ին, պատերազմը սանձազերծելով, իր զորքերին կոչ էր անում անողոք լինել ու չվախենալ, որ հետագայում կմեղադրվեն. «Ո՞վ է, ի վերջո, այսօր խոսում հայերի բնաջնջման մասին»։ Իսկ ես չեմ մոռանում, եւ իմ զայրույթին արձագանքում են դառն ու տխուր մտորումները «մոռացող» աշխարհի հետագա ճակատագրի մասին։ Անձնական, ազգային, մարդկային զայրույթ։ Հոբյան ընդվզում նույնիսկ՝ հանդեպ Նախախնամությա՞ն ասեմ, Աստծո՞, Բնությա՞ն, ինչպես էլ կոչվի, որի «արդարությանն» են հայցել Չարից տառապող անմեղները դար ու դարեր, սրտաբուխ աղաղատանքով, բայց իրականո՞ւմ ինչ է եւ ինչո՞ւ։ Ահա եւ փիլիսոփայական հավերժ կրկնվող հարցերին հանգեցինք։ Մարդկության հուզահմացական հարատեւ բարդույթը։ Եվ հայ մարդու կրկնակի բարդույթն այս դարում՝ այս տվայտանքը, որի դարմանը, վերջապես, պատրանքները փարատող աչալուրջ եւ գործունյա իրատեսությունն է, ուժեղ լինելն է այս աշխարհում։

Պետք է առանձնացնեմ մի կարմիր թել եւս իմ կյանքում՝ Ստալինի չարաղետ ստվերը։ Եվ դա էլ դեռ մանկուց, բայց մանավանդ ներգաղթից հետո, երբ ընկանք ստալինյան մութ իրականության հակաշխարհը։ Խիստ անպատեհ ժամանակ արված այդ զանգվածային (հարյուր հազար) ներգաղթը վերջերս «մեծ հայրենադարձություն» կոչվեց հիսնամյակի առթիվ։ Ստալինյան տոտալիտար բռնատիրության մասին շատ է խոսվել ընդհանուր առմամբ։ Բայց անտեսվում է, իսկ այս «մեծ հայրենադարձություն» անտեղի էվֆեմիզմով կարծես արդեն լրիվ մոռացության տրվում զուցե ամենից անհեթեթ եղելությունն այդ բռնատիրության տակ՝ ներգաղթված հայերի կրած ողբերգությունն անհաշվելի ծալքերով ու հետեւանքներով։ Չխոսեմ առաջին տարիների ահավոր թշվառության ու հիասթափության մասին, թեպետ հետպատերազմյան ծանրագույն պայմաններում այդպիսի զանգված բերելն իսկ, առանց Ստալինի չգիտես ինչ քաղաքական նկատառումներով ու մատնացուցումով, առանց որի ճանճ չէր կարող թռչել երկաթե վարագույրից ներս, հանցագործության հավասար բան էր։ Բայց անհամեմատ ավելի ահավորը սարսափի մթնոլորտն էր ու մանավանդ 1949-ին, այդ «մեծ հայրենադարձության» փակումից անմիջապես հետո, հազարավոր ներգաղթվածների աքսորումը Սիբիրի խորքերը։ Այդ աքսորումը բոլորովին անհասկանալի էր արդեն, աբսուրդի դիվային գլուխգործոց։ Չէ՞ որ արեւմտահայ տարագիր ու հայրենաբաղձ այդ զանգվածը հայրենի կայուն ու ապահով կայք հաստատելու հույսով էր եկել Սովետական Հայաստան, որն, ի դեպ, ճիշտն ասելով, Մեծ եղեռնին հաջորդած իր պապենականն էլ չէր, այլ Հայրենիք էր պատմական մեծ ընդհանրական առումով։ Եվ առհասարակ «հայրենադարձերի» հանդեպ, երկար տարիներ տիրեց անվստահության, խստականության մթնոլորտ, որի վրա Ստալինի ստվերն էինք զգում նրա մահից էլ հետո։ Ներգաղթից քառորդ դար անց, «օրգանների» մի աստիճանավոր, ինձ «բարյացակամորեն» զգուշացնելով մի առիթով, ուղղակի ասաց երեսիս. «Դուք է՞ն աշխարհի օդն եք շնչել, ջուրն եք խմել, դուք երբեք չեք կարող զոհ լինել էստեղ, միշտ էլ անվստահելի եք լինելու, իմացիր»։ Այսօր ինձ ոմանք ասում են՝ անցած-գնացած բան է, փոխվել են ժամանակները, մոռացիր։ Ա՜խ, այս «մոռանալը» կրկին։ Երբեմն էլ թե՝ դու դեռ այստե՞ղ ես։ Այսինքն՝ դեռ չե՞մ արտագաղթել «լավ-լավ երկրներ»։ Կես դար առաջ իբրեւ «հայրենադարձ» բերվեցինք ու բանտարկվեցինք երկաթե վարագույրով, հետեւանքներից մեկը եղավ չդիմացողների հոգեխռով ու տանջալից արտագաղթը բանտից, երբ մի ճեղք բացվեց։ Իսկ այս «փոխված ժամանակներում» անկախացած ու շատ դժվար օրեր ապրող Հայաստանից «հայրենախույս» գնում ու գնում են ովքե՞ր։ Ապուպապով այս հողի ծնունդ հայեր։ Նույնիսկ նախկին նոմենկլատուրային պաշտոնավորներ, որոնք «գաղափարական» քարոզներ էին կարդում մեր գլխին, երբեմն մատ էլ թափ տալով։ Այս «փոխված ժամանակների» վրա էլ չի՞ երկարում Ստալինի ստվերը։ Նրա ի սկզբանե գործած բազմաբնույթ ավերների հետեւանք չե՞ն այս բոլորը եւ դեռ ուրիշ շատ բաներ, մանավանդ բարոյա-հոգեբանական երեւելի եւ աներեւույթ խաթարումները։ Վտանգավոր հետեւանքներ։ Մոռանա՞լ։ Հենց մոռանալն է վտանգավոր։ Եվ ոչ միայն մեզ համար։

Վերջերս գիտակցեցի մի տարօրինակ կարմիր թել եւս՝ նավթը։ Այո, այո, հենց նավթը։ Կյանքում սովորական, պարզ կենցաղային բաներ կարծես թե, բայց շաղկապվեցին կարմիր թելում, որը ծայրեծայր ի հայտ եկավ այն երկու գլխավոր թելերին միահյուսված։ Նավթալամպն ու պրիմուսը մանկությանս, երբ Աթենքի գաղթականական արվարձաններում էլեկտրականությունից օգտվելն անհասանելի շքեղություն էր տարագրության մեջ ոչնչից նոր կյանք ստեղծող գաղթականների համար։ Հայաստանի խստաշունչ, երկարատեւ ձմեռներին տաքանում էինք առավելապես նավթի վառարանով, երանի տալով երջանիկներին, որոնք կենտրոնական ջեռուցումով պետական շենքերում էին ապրում, անհասանելի շքեղություն ներգաղթյալներիս համար։ Ու վտանգավոր էլ էր նավթի վառարանը, որի մեջ հավասարաչափ պետք է կաթեր նավթը։ Գուցե ավելորդ չի լինի այստեղ հիշել մի դեպք։ Վարձով ապրում էինք Խնկո Ապոր փողոցի մի նկուղում, ուր մի քանի տարի օրն ի բուն թարգմանում էի Դոստոեւսկու «Կարամազով եղբայրներ» վեպը։ Մի օր, երբ կինս գործի էր գնացել, տղաս՝ դպրոց, եւ լրիվ ինքնամոռաց աշխատում էի այնքան գրավիչ ու հզոր «Մեծ հավատաքննիչը» գլխի վրա, հանկարծ զարհուրելի բոց ժայթքեց վառարանից։ Մինչեւ այսօր էլ սոսկումով զարմանում եմ, թե ինչպես կարողացա գեհենի կտոր դարձած վառարանը պոկել խեղճ ծխնելույզի խողովակից, որից մի ամպ մուր թափվեց, դուրս տանել ու նետել ձյուների մեջ, փրկվել աղետից։ Բայց վերջապես մի գեղեցիկ օր էլ, Փառք Աստծո, արժանացա պետական շենքում մեկուկես սենյականոց բնակարան ստանալու բախտին։ Ի՞նչ երջանկություն էր նավթի հոտից ազատվելը։ Իսկ ահա վերջին աղետալի տարիների խավարն ու սովորականից դաժան ձմեռներն ստիպեցին վերադառնալ նավթալամպին ու նավթավառին, եւ նավթը դարձավ տիրական հոգս։ Եկավ «մարդասիրական» նավթը, եւ ժամերով հերթի էինք կանգնում կանիստրների երկար շարքի կողքին։ Եվ ի՜նչ էի հիշում տխուր ժպիտով։ Դեռ այն օրերին, երբ «է՞ն աշխարհի օդն էի շնչում, ջուրն էի խմում» եւ ուսանում էի Կիպրոսի մեր գիշերօթիկ Մելգոնյանում, դպրոցի համար տնտեսական աշխարհագրության մեծադիր քարտեզ պատրաստելիս նավթի պայմանական նշանը Բաքվի մոտ դրի այն հատուկ զգացումով, թե մեր հայրենիքն էլ ունի այդ կարեւոր հարստությունը։ Միամի՜տ սփյուռքահայ պատանի։ Բայց ո՞ւմ մտքով կանցներ, որ այսօր, կես դար հետո, հենց Բաքվի նավթն էր լինելու մեր կրած բազում փորձանքների, մեր հանդեպ անարդարության ու զրպարտությունների արմատը՝ այսպես կոչված «նավթային դիվանագիտության» նենգաբարո խաղերում։ Եվ այսօ՞ր միայն։ Հենց դարասկզբի՜ց, երբ Ադրբեջան նորելուկ պետությունն էր գերադասվում այդ խաղերում ի հաշիվ Հայաստանի դարավոր տարածքների եւ իրավունքների ոտնահարման։

Ահա ուրեմն, մի երեկո տուն էի բերել քանի լիտր «մարդասիրական» նավթը, տանջված, սառած։ Կինս դեռ չէր եկել թոռների մոտից։ Խոհանոցում վառեցի ալադին նավթավառը, թեյ խմեցի, եւ տաքացած, թուլացած, փռվել եկա բազկաթոռում։ Աչքերս փակվեցին, ու տեսա այն շատ տարօրինակ երազը։

Բյուրականի վերեւում եմ, ձորափին, ուր գնացել եմ ինչպես ամեն գարնան։ Բայց օդը նավթ է հոտում, արեւը պղտորվել է։ Պոկում եմ կապտապիսակ բուրավետ ծաղիկը, նավթ է հոտում։ Դեն եմ գցում անբնականության ահով։ Ընկնում է գետակի մեջ, սա ի՞նչ նոր գետակ է այստեղ։ Յուղոտ կարմրավուն հոսք։ Նավթի գետա՞կ։ Այս ո՞ւր եմ ես։ Ի՞նչ տարօրինակ բնություն է շուրջս։ Մի ա՞յլ աշխարհ եմ ընկել։ Բայց ահա Բյուրականի աստղադիտարանը ժանգագույն ծառերի մեջ։ Արարատը պղտոր կարմրավուն։ Զարմանք ու տագնապ տիրում մեջս։

Մարդիկ են քայլում դեպի աստղադիտարան։ Ջենտլմենավարի, սեւ կոստյումով, սեւ փողկապով, ակնոցավոր, դիպլոմատ պայուսակով։ Դեմքերն աշխարհի բոլոր գույներից։ Գիտաժողո՞վ դարձյալ՝ տիեզերքում այլ հավանական քաղաքակրթությունների մասին, ինչպես տարիներ առաջ։ Բայց շատ են այս մարդիկ, շատ ու շատ։ Եվ բոլորը քայլում են լուռ, բացարձակապես լուռ։ Խռովահար մոտենում եմ մեկին, մյուսին, ում հարցնում եմ՝ լուռ նայում է դեմքիս առանց կանգ առնելու եւ ասում միայն մի բառ.

-Անոմալիա։

Այդ բառը սաստկացնում է տագնապս չարագուշակ խորհրդավորությամբ։ Ու նավթի հոտն էլ սաստկացել է։ Մթնոլորտն ավելի մութ կարմրավուն է դարձել։ Պղնձագույն, կատարելապես անշարժ թարթիչներ, կարծես մռայլված նայում են երկու կողմից։ Մարդիկ մտնում, մտնում են աստղադիտարան։

Այս ի՜նչ անպարագիծ դահլիճ է, տարօրինակ լույս։ Վիթխարի կլոր սեղան, հազարավոր մարդիկ նստած։ Դահլիճի մեջտեղում կարմրավուն մի երկրագունդ։ Վերը, խորհրդավոր կիսալույսի մեջ, շուրջանակի վերնատուն, երեւում են այլակերպ հագնված մարդիկ։ Ավելի վեր աստղեր են պտտվում։ Խոր լռություն։ Նավթի հոտ։

– Պարոնայք,– լսվում է լռության մեջ հզոր բարձրախոսից։ – Մենք հավաքվել ենք բոլոր երկրներից այստեղ՝ երկրագնդի այս համաժողովին, որ հետայսու կոչվելու է Բյուրականի տիեզերական ժողով։ Բոլոր պարամետրերով պետք է քննարկենք բնության աննախընթաց անոմալիան, որ կատարվել է երկրագնդի այս վայրում։ Անշուշտ, այս անականկալ եղելությունը մեծագույն պարգեւ է մարդկության համար, կարելի է ասել՝ աստվածային պարգեւ, այս բիբլիական երկրում հայտնված։ Բայց պետք է նաեւ ուսումնասիրվեն էկոլոգիական հնարավոր հետեւանքները։ Արագած կոչվող այս լեռնազանգվածի բոլոր կողմերից բխում է ինքնահոս առատ նավթ, երբ միաժամանակ ցամաքում են նավթի ավանդական մեծածախս հանքավայրերը, իսկ ամենամոտակա Բաքվի հանքավայրը լրիվ ցամաքել է արդեն։ Հայաստանը դառնում է կարեւորագույն երկիր ամբողջ մարդկության կենսական շահերի համար։

Դահլիճում տարածվում է մի ընդհանուր անորոշ մրմունջ, որի մեջ «շահ» բառն է հոլովվում ամենատարբեր թեքումներով այս ու այն կողմ։

– Կրկնում եմ,– հորդորում է ձայնը,– ամբողջ մարդկության շահերի, որոնց մասին մեզ վերջապես ստիպում է մտածել այս բիբլիական պարգեւը երրորդ հազարամյակի շեմին, երբ կանգնած ենք ճգնաժամային խնդիրների առաջ։

Մի պահ լռում է ձայնը, հետո շարունակում կշտամբող մի շեշտով.

– Ես ափսոսում եմ, իբրեւ նախագահող, որ Հայաստանի արեւելյան հարեւան Ադրբեջանը մերժեց մասնակցել այս համաժողովին, իսկ արեւմտյան հարեւան Թուրքիան տատանվում է իր ներկայությունը բերելու։

Վրդովմունքի գոչյուններ ետեւի շարքերից, ուր մամուլի մարդիկ են։

– Այո, մամուլն արտահայտում է բոլորիս վրդովմունքը, անգամ զայրույթը,– հաստատում է նախագահողը։ – Այլեւս անհանդուրժելի է լսել, այն էլ պաշտոնական շրջանակներից, թե Հայաստան գոյություն չունի։ Արեւմտյան կողմից ասվում է, որ մինչեւ Արաքս գետը թուրքական տարածքներ են, որոնց նկատմամբ հայերը պահանջատիրության առասպել են հորինել իբր թե այն հերյուրանքով, թե իրենց ցեղակիցների ցեղասպանություն է կատարվել այնտեղ։ Իսկ արեւելյան կողմից, թե մինչեւ Արաքս գետը ադրբեջանական տարածքներ են, որոնց վրա ագրեսոր հայերը Հայաստանի հանրապետություն են հիմնել շնորհիվ գերհզոր ուժերի թույլտվության։ Կարելի էր զառանցանք համարել, բայց ամենաբարձր պաշտոնական մակարդակով է ասվել այս լիակատար անհեթեթությունը եւ նույնիսկ ավելացվել, թե պատմության որեւէ ժամանակաշրջանում խոսք չկա հայերի տեր եղած տարածքների մասին...

Հանկարծ հոմերական ծիծաղ է թնդում աստղերի տակ վերնատնից։ Բոլորը վեր են նայում։ Մի արտակարգ աշխուժություն է վերնատանը, իրար են դիմում անուններ տալով՝ լսեցի՞ր, լսեցի՞ր։ Եվ ամենից ավելի՝ Խորենացու անունը։ Մյուսները նրան, նա մյուսներին, անուններ տարբեր դարերից՝ Տիգրան, Հերոդոտոս, Արգիշտի, Սարգոն, Թուդախալիա, Երեմիա, Քսենոփոն, Հեթում, Ասոս, Տակիտոս, Արամե, Տրդատ, Ստրաբոն, Յակուբի, Պտղոմեոս, Մարկոս Ավրելիոս, Երվանդ, Կյուրոս, Դարեհ, ու դեռ անուններ ու անուններ, ծիծաղում են հոմերական քահ-քահով՝ լսեցի՞ր, լսեցի՞ր։ Ծիծաղը գահավեժ, ալիք-ալիք իջնում է ներքեւ, հարցնում են՝ ո՞վ է այդ բարձրամակարդակ պատմաբանը։

– Ալի՛եւ, Ալի՛եւ,– գոռում են ներքեւից։

Եվ ամբողջ դահլիճն էլ թնդում է քահ-քահով։

– Այո, պարոնայք,– ձայնը բարձրացնում է նախագահողը,– ժամանակն է արդեն, որ կտրուկ շրջադարձ կատարվի եւ մերկացվեն այդ զեղծարարությունները։ Բյուրականի տիեզերական ժողովի պատմական մեծ առաքելությունն է Քսանմեկերորդ դարի անվտանգության եւ խաղաղ գոյակցության մոդելն ստեղծել։ Ուստի, նախ եւ առաջ, պետք է միանգամից կտրել վերջապես հայկական դարավոր հարցի արհեստականորեն խճճված գորդյան հանգույցը, անխախտ հաստատել բիբլիական Հայաստանի տարածքային ու քաղաքակրթական բոլոր իրավունքները, որոնք քաջ ծանոթ են մեզ առանց որեւէ «ապացուցման» կարիքի։ Եվ վնասուց լիակատար հատուցում պահանջել իսկական ագրեսորներից, որոնք ցարդ գործել են հենց շնորհիվ գերհզոր ուժերի թույլտվության։ Վերջ տալ դիվանագիտական անճոռնի զավեշտին, որ սահմանների անձեռնմխելիության սկզբունքը չարաշահելով, բուն իսկ մարդկային իրավունքները անտեսելով, ջանում էր պահպանել պատմության մեծագույն ոճրագործ Ստալինի նենգորեն պարտադրած կեղծ սահմանները։ Արժանին մատուցել Ղարաբաղի քաջարի հայերին, որոնք զինյալ անօրեն ու ցեղասպան բռնության դեմ անհողդողդ պայքարելով՝ իրենց ինքնությունը հաստատելու դաս տվին, խոստովանենք, մեզ բոլորիս։ Անհապաղ դատապարտել 1915-ի ծրագրված աննախընթաց ցեղասպանությունը, որի ճակատագրական ու սրբապիղծ անտեսումը մյուս մեծագույն ոճրագործ Հիտլերի ձեռքերն արձակեց՝ համատարած ցեղասպանությամբ ավելի եւս արատավորելու Քսաներորդ դարը։ Քսանմեկերորդ դարի մեր ստեղծելիք մոդելը պետք է հուսալի զերծ լինի բոլոր այդ խայտառակ արատներից։ Մենք ուրախ կլինենք, որ Հայաստանի արեւելյան ու արեւմտյան հարեւաններն էլ մեզ հետ մասնակցեն այդ մոդելի ստեղծմանը ողջամտորեն։

Երբ լսում էի այդ ճշմարտախոս գեղեցիկ ճառը, նավթի հոտը րոպե առ րոպե դառնում էր հեղձուցիչ։ Ու հենց երազիս մեջ ունեցա այն տարօրինակ զգացողությունը, թե երազ եմ տեսնում, թե այդ ճառն էլ անոմալիա է, իրականության ուտոպիկ հակապատկերը, իմ ցնորքը, աշխարհի դեմ դառնացած հայի ցնորական մի երազանքը։ Եվ երբ ծափահարություն թնդաց դահլիճում, իսկ վերնատնից այդ ճառին էլ հեգնական արձագանքեցին, հանկարծ շնչահեղձ գոռացի.

– Իսկ եթե չլինե՞ր Արագածի անոմալիան։

– Փա՛ռք ենք տալիս ինքնահոս առատ նավթի պարգեւին,– աղոթում էր դահլիճը։

– Ուրեմն ինքնահոս առատ նա՞վթն է ձեզ ոգեշնչում, զարշահոտ նա՞վթը։

– Նավթի հոտն անո՛ւշ է,– հռճվեց դահլիճը։

– Բայց ո՞ւր է անշահախնդիր զուտ արդարության բուրմո՞ւնքը,– գոչեցի։

– Արդարությունը հոտ չունի, դա խոսք է միայն,– չարախնդաց դահլիճը։

Զարթնիր, ասում էի ինքս ինձ երազի մութ կարմրավուն մթնոլորտում, զարթնիր, խեղդվում ես, շուտ զարթնիր։ Ճիգ էի անում շարժվելու, պոկվելու եւ զարթնեցի մղձավանջային տնքոցով։ Իջնող մթնշաղում խոհանոցը սեւամշուշ մի կարմրությամբ էր լցվել։ Ալադինում բոցը բարձրացել էր կարմիր-կարմիր, ծուխումուր էր արձակում սեւ-սեւ։ Իսկույն իջեցրի բոցը մինչեւ կրկին կլորացավ բարակ կապույտը խորքում։ Եվ բացեցի դուռ ու պատուհան։ Երբ խոհանոցը մաքրվեց թեկուզ ձմեռային ցուրտ օդով, նստեցի հանգստացած։ Ժպտացի. երազս զարգացրել էր այն ցնորքը, որ իրոք անցել էր մտքովս, երբ նավթի հերթին էի կանգնած։ Չէ՛, թող Բաքվի նավթը մնա իր տեղում։ Արագածի ծաղիկն էլ մնա իր բուրմունքով։ Իսկ արդարությա՞ն բուրմունքը։ Դրա համար ուրիշ բաներ պետք է փոխվեն թե՛ աշխարհում, թե՛ մեր իսկ անմիջական իրականության մեջ։ Եթե՜ ...

Եվ սկսեցի մտածել մարդկային բնության մասին։ Հավերժական խնդիր։

ԿԱՐՊԻՍ ՍՈՒՐԵՆՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Մարիոն Հոփման. Աշխատում եմ, որ Հայաստանը եւ հայկական ֆիրմաները Գերմանիայում մեծ ճանաչում ստանան

Գերմանիայի տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման նախարարության Հայաստանի պատասխանատու տիկին Մարիոն Հոփմանը սիրով համաձայնեց հարցազրույց տալ «Ազգին»: Մեր 40 րոպեանոց զրույցի ընթացքում երեւաց, որ փոքրամարմին, եռուն այդ կինը հավատում է Հայաստանի ապագային, դեռ ավելին՝ հույս փայփայում, որ Ղարաբաղն էլ հետագայում կդառնա տնտեսական համագործակցության հետաքրքիր դաշտ: Տիկին Հոփմանի Հայաստանի նկատմամբ սերը Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրը» գրքից է սկսվել, դրանով է պայմանավորվել նաեւ այն աշխատանքը, որ կատարում է այսօր:

– Ինչպե՞ս եք գնահատում երկու երկրների միջեւ գոյություն ունեցող տնտեսական համագործակցությունը:

– Վստահելի համագործակցություն կա, ինչպես պետական, այնպես էլ մասնավոր կազմակերպությունների հետ: Բազմաթիվ տնտեսական ծրագրեր ունենք, որտեղ ուղղակիորեն աշխատում ենք անհատ մարդկանց հետ: Միջոցառումներ ենք ձեռնարկում, որտեղ ուղղակիորեն օգնություն է ցույց տրվում կոնկրետ անհատների, այս ուղղությամբ բավական փորձառություն ունենք եւ հասնում ենք հաջողությունների: Իմ տպավորությամբ, կանայք կարեւոր դեր են խաղում այս բնագավառում: Նրանք արտակարգ աշխույժ եւ ակտիվ են, արդյունքը նկատելի է:

Մենք մի նախագիծ ունենք Երեւանի շրջանների վերաբերյալ. աշխատանքի նպատակը այդ շրջաններում բնակչության կենսամակարդակի բարելավումն է: Անսպասելի արագ կանանց խմբեր ստեղծվեցին, որոշները նույնիսկ սեփական առաջարկներով ներկայացան: Մեկն, օրինակ, ասաց, թե կարող են լավաշ թխել եւ վաճառել: Երեւանում կա մի կենտրոն, դա GTZ-ի տեխնիկական համագործակցության ընկերության աշխատանքի սովորական բյուրոն է, եւ աշխատանքներն այդտեղ են կարգի դրվում: Կենտրոնի կանայք անկողնու սպիտակեղեն կարեցին եւ վաճառեցին թե երկրի ներսում (հիվանդանոցներին), թե Ռուսաստանում:

– Հիմա Հայաստանում իրագործվող քանի՞ ծրագիր ունեք: Ինչո՞ւ եք հատկապես այդ ծրագրերին ուշադրություն դարձնում:

– Գերմանական կառավարությունը մինչեւ հիմա մոտավորապես 49 միլիոն մարկի օգնություն է նախատեսել Հայաստանի համար, դրանից մոտ 30 միլիոնը ֆինանսական համագործակցությանն է հատկացվում: Սա կոչվում է IDA պայման. 30 միլիոն տալիս են համագործակցությանը, 10 տարի ազատվում են բոլոր հարկերից, իսկ 40 տարում պիտի ետ վճարեն 0,75 տոկոսով: 25 միլիոն մարկ է տրամադրվում Քանաքեռի ջերմաէլեկտրակայանին, որ ողջ ուժով գործի: Իսկ 30-ից 5 միլիոնը իբրեւ նախավճար նախատեսված է Հայաստանում փախստականների համար 235 տներ կառուցելուն, կտեղավորվեն մոտավորապես 470 փախստական ընտանիքներ, որոնք ապրում են Աշտարակում, Հոկտեմբերյանում, Էջմիածնում եւ այլուր: Որոշակի գումար է նախատեսված հատկացնել նաեւ կրթության ոլորտին: Ծրագրերն իրականացնելու գործին օգնում են ԱԺ-ն եւ համապատասխան նախարարությունները: Մի նոր ծրագիր էլ ունենք, որն ուզում ենք արդեն սկսել: Բանկային համակարգին է վերաբերում: Գերմանիայից 1 աշխատող կգնա Հայաստան, հյուր կլինի բանկային միություններին եւ կրթության նախարարությանը, գործնական աշխատանք կտանի բանկերում վարկեր ձեւակերպելու գործում:

Հայաստանում վերջերս մարզային բաժանումներ են եղել, եւ մենք փորձում ենք ամեն կերպ օգնել, որ այդ մարզերը ինքնուրույն կարողանան գոյություն ունենալ: Դրանից բացի, նախատեսել ենք Երեւանի շրջաններին ապահովել հիվանդանոցային տեխնիկայով, բուժգործիքներով: Մենք կարեւորում ենք, որ ուշադրության արժանանա ոչ միայն Երեւանը, այլեւ Հայաստանի բոլոր շրջանները, որոնք չափազանց վատ վիճակում են: Մենք այս աշխատանքներն անում ենք հաճույքով, բայց շահագրգիռ ենք, որ ղեկավարությունը պայմաններ ստեղծի, միջոցներ ձեռնարկի, որ տեղական բնակչությունն ինքը ակտիվություն դրսեւորի այս կարգի աշխատանքների կազմակերպման հարցում:

Չմոռանամ մեր ամենամեծ նախագծի մասին, Սիսիանի շրջանին է վերաբերում: Ծրագիրը նպաստելու է գործազրկության կրճատմանը, հողագործության զարգացմանը եւ պիտի հոգա բնակչության սննդապահովումը: Շահագրգռվածություն ունենք, որ Հայաստանը հսկողություն ունենա նաեւ արտահանման գործում: Ուզում ենք, որ որոշ ընտրյալ ֆիրմաներ իրենց արտադրանքը արտահանեն, ասենք, Ռուսաստան կամ այլ շրջաններ: Գործին նպաստելու համար կազմակերպվում են տոնավաճառներ: Բացի դրանից հնարավորություն պիտի ստեղծենք, որ այդ ընտրյալ ֆիրմաները տոնավաճառի մասնակցեն նաեւ Գերմանիայում: Այդ առումով, համապատասխան ֆիրմաներին որպես նպաստ 18,5 միլիոն մարկ կտրամադրվի: Հատուկ ուշադրություն կդարձվի ապրանքների որակին, դրանց գնահատմանը:

– Կարո՞ղ եք թվարկել այդ ֆիրմաների անունները:

– Մենք դեռ որոնումների մեջ ենք: Հնարավոր է, որ դրանք լինեն տեքստիլ արդյունաբերության բնագավառների ֆիրմաներ, վերջին շրջանում օրինակ Գյումրիի տեքստիլ արդյունաբերության ֆաբրիկայի հետ որոշակի աշխատանք արեցինք: Կոնկրետ որեւէ անուն չեմ կարող տալ, բայց հավանաբար դեղորայքային բնագավառներից էլ կընտրենք:

– Մեր թերթի տեղեկատվությամբ, մոտ ժամանակներս նախատեսվում էր Siemens-ի հետ համակարգիչների արտադրություն սկսել Հայաստանում: Որեւէ բան արվե՞լ է այդ ուղղությամբ:

– Այդ հարցի վերաբերյալ մեկ անգամ վերլուծություն ենք արել՝ ինչ իրենք կարող են ընդհանրապես անել: Այդ մասին հաղորդեցինք Գերմանիայում դրանով հետաքրքրվող ֆիրմաներին եւ այսքանով մեր աշխատանքը սահմանափակվեց: Այս պահին գործն ի՞նչ ընթացքի մեջ է, չեմ կարող ասել:

– Ինչպիսի՞ ծրագրեր են նախատեսվում մոտ ապագայում: Հայաստանը ունի՞ մեծ ներուժ Գերմանիայում հետաքրքրություն արթնացնելու իմաստով:

– Ողջ Գերմանիայի առումով այսպես արտահայտվելը մի քիչ ճիշտ չի լինի: Բայց Գերմանիայում ֆիրմաներ կան, որոնք Հայաստանի ֆիրմաների նկատմամբ մեծ հետաքրքրություն ունեն: Այս հարցի վերաբերյալ մենք դեռ աշխատանք պիտի տանենք: Ես ինքս պետք է իմ անձնական ներդրումն ունենամ, որպեսզի Հայաստանը եւ հայկական ֆիրմաները Գերմանիայում ընդհանրապես ճանաչում ունենան: Իսկ դա նշանակում է, առաջին հերթին հնարավորություն ստեղծել, որ նրանք մասնակցեն այդ տոնավաճառներին, եւ երկրորդ՝ որ գերմանական ֆիրմաները կամ կազմակերպությունները համապատասխան ընտրություն կատարեն եւ օգնեն, որ Գերմանիայում այդ ֆիրմաները ճանաչում գտնեն:

– Դուք եղե՞լ եք Հայաստանում եւ եթե այո, ի՞նչ տպավորություն եք ստացել:

– Մի քանի անգամ եղել եմ Հայաստանում: Երկու անգամ 1995 թ. եմ եղել, մի անգամ մեր նախարարին եմ ուղեկցել: Հետո անցյալ տարի եմ եղել: Նկատեցի, որ այդ ընթացքում Հայաստանը բավականին զարգացել է: Չորրորդ այցս Հայաստան պիտի վաղուց տեղի ունեցած լիներ, հետաձգվել է մինչեւ օգոստոս: Դուք հավանաբար ավելի ճիշտ կասեք՝ ժողովրդի մեջ կա՞ նոր աշխատանք սկսելու եւ զարգացնելու երբեմնի ոգեւորությունը, թե՞ մարել է արդեն:

– Հայ ժողովուրդը նկատելի աշխատասեր է: Այդ իսկ պատճառով կարող եք հասկանալ, թե ինչ է նշանակում հայի համար զանգվածային գործազրկություն: Աշխատանք գտնելու հույսով հայերը լքում են իրենց տները, գնում Ռուսաստան, Լեհաստան, նաեւ Գերմանիա: Թեպետ Գերմանիայում էլ գործազրկությունը շատ մեծ տոկոս է կազմում: Եթե գերմանական կողմը նոր աշխատատեղեր բացի Հայաստանում, հայերը կգնահատեն դա եւ պարտականություններ կատարելու մեջ չեն զլանա:

– Մեր հնարավորության սահմաններում ամեն ինչ կանենք, որ հայերը Հայաստանում մնալու հնարավորություն ունենան: Ես իմ աչքերով եմ տեսել ինչքան վատ են այսօր Հայաստանում կյանքի պայմանները:

– Այսինքն՝ ինչ-որ տեղ հասկանո՞ւմ եք նաեւ Հայաստանից եկած փախստականներին:

– Հայի տեսանկյունից ելնելով, թե Հայաստանում գործազուրկ է, ուրիշ տեղ՝ Գերմանիայում մի բան կգտնի, ես հասկանում եմ, բայց արդյո՞ք ինչ-որ բանի հասնելու նրա հնարավորությունները այստեղ մեծ կլինեն, կասկածում եմ: Իմ կարծիքով, ավելի լավ կլիներ, եթե ազգովին համախմբվեին ու ինչ-որ բան ձեռնարկեին իրենց հայրենիքում: Մեր նպատակը չէ, որ այստեղ գտնվող հայերին անպայման վերադարձնենք, այլ որ Հայաստանում կենսամակարդակն այնքան բարձրանա, որ յուրաքանչյուրը ձգտի վերադառնալ:

– Ձեր գնահատմամբ, գերմանացիների կողմից Հայաստանում մասնավոր բիզնեսը զարգացնելու հետաքրքրություն նկատվո՞ւմ է: Եթե ոչ, ինչո՞ւ:

– Դա մի հսկայական շուկա է: Նրանք հետաքրքրություն ունեն եւ ուզում են վստահել: Եվ հենց այդ առումով կարեւոր է, որ ոչ միայն Կովկասի շրջանը, այլեւ ավելի խոշոր շրջան հասցնենք այն մակարդակի, որ հետաքրքրություններն աճեն, որ հնարավորություն ունենան միասին աշխատելու եւ մակարդակը բարձրացնելու:

– Հայաստանում գործող օրենսդրական դաշտը խրախուսո՞ւմ է Գերմանիայի հետ տնտեսական հարաբերությունների աճը, թե՞ ոչ:

– Առաջին խափանումն այն էր, որ ներդրումների վերաբերյալ պայմանագիրը չստորագրվեց: Բայց ես հակված չեմ մտածելու, որ այդ օրենքները պիտի թելադրված լինեն անպայման արտասահմանյան ներդնողների ցանկությամբ: Անհրաժեշտ է, որ իրավական ապահովություն լինի, եւ պայմանագրերը հստակ լինեն ու ճշգրիտ:

Մայիսին Երեւանում արտահանման պահանջարկին վերաբերող մի համաժողով է լինելու, որին մասնակցում է նաեւ գերմանական կողմը: Կքննարկվեն բոլոր իրավական հարցերը, տեղում կքննարկվեն բոլոր խրթին կետերը: Գերմանացի եւ հայ բիզնեսմենները կհանդիպեն եւ, եթե խոչընդոտներ լինեն, կաշխատեն տեղում հարթել:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Բոնն

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանը եւ Ադրբեջանը տնտեսական հաշիվներն են պարզում

ԲԱՔՈՒ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փոխադարձ պարտքերի մարման վերաբերյալ ռուս-ադրբեջանական միջկառավարական հանձնաժողովի հունիսյան նիստում վերջնական որոշում ընդունելու հավանականության մասին է ANS-press գործակալությանը հաղորդել Ռուսաստանի դեսպանության տնտեսական հարցերի խորհրդական Նիկոլայ Դուդան:

Նա նշել է նաեւ, որ տվյալ փուլում լուծված չեն սահմանակից կողմի տարածքում մնացած սեփականության պահանջների կարգավորման խնդիրները: Վիճելի են համարվում Բաքվի մոտ գտնվող «ռուսական» «Գյանջլիկ» տուփոսական կենտրոնը եւ «ադրբեջանական» գինու գործարանը Ռուսաստանում: Ն. Դուդայի կարծիքով, այդ խնդիրը կարող է լուծվել համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման հիման վրա: Ընդ որում, նա օրինակ է բերել Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության եւ ռուսական «Ռոսնեֆտ» նավթային ընկերության հաջող համագործակցությունը, որոնք պայմանավորվել են Կասպիականում խորջրյա աշխատանքների կատարման համար «Իստիգլալ» ամբարձիչ նավի համատեղ շահագործման մասին:

Ազգայնականները չեն ճանաչում Բելառուս-Ռուսաստան միությունը

ՄԻՆՍԿ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արմատական ազգայնական Բելառուսական ժողովրդական ճակատը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որի մեջ ասվում է, որ հանրապետության կառավարությանն ընդդիմադիր այդ ուժը չի ճանաչում Բելառուսի եւ Ռուսաստանի միությունը:

Մեկնաբանելով այդ հայտարարությունը՝ ճակատի վարչության քարտուղար Վյաչեսլավ Սիվչիկն ասել է, որ Բելառուսական ժողովրդական ճակատի կարծիքով, երկու պետությունների նախագահների ստորագրած Միության փաստաթղթերը «իրավաբանական ուժ չեն ունենա, քանի որ Բելառուսում դրանց վավերացումն օրինական չի լինի»:

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, այդ դիրքորոշումը բացատրվում է նրանով, որ Բելառուսական ժողովրդական ճակատը, ինչպես նաեւ բելառուսական ընդդիմության մի շարք այլ կուսակցություններ ու շարժումներ, 1996 թ. նոյեմբերյան հանրաքվեից հետո ձեւավորված երկրի ներկայիս խորհրդարանը համարում է անօրինական:

Թուջմանը մերժեց բոլոր փախստականներին հայրենիք վերադարձնելու պահանջը

26 ՄԱՅԻՍ, VOA: Երեկ Խորվաթիայի նախագահ Ֆրանյո Թուջմանը մերժեց համաշխարհային հանրության պահանջները պատերազմական ժամանակաշրջանի բոլոր փախստականներին հայրենիք վերադարձնելու մասին, համարելով չափից դուրս մեծ: Նա մասնավորապես հայտարարեց, թե մարդկության ողջ պատմության ընթացքում այդ պահանջներին համանման դեռ չի եղել: 95 թվականին, ապստամբած առանձնատարածք Կրայինան խորվաթական բանակի գրավումից հետո մինչեւ 200 հազար սերբ է փախել Խորվաթիայից: Դրանից հետո միայն 15 հազար փախստականի է հաջողվել վերադառնալ հայրենիք:

Կեղծարարությունը Եվրոպայում

Համաձայն Բրյուսելյան հանձնաժողովի պատասխանատու Թոմփսոնի հաշվարկների, կեղծարարության չափը Եվրոպայում տարեկան հասնում է 400 միլիարդի համակարգչային գողությունից մինչեւ փողի լվացում, բանկային տոմսերի, ճոխության ապրանքների կեղծում: Այսպիսով, եվրոպական արտադրական ընկերություններին հասցվում է 60 միլիարդի վնաս: Բացահայտվել են նաեւ ալկոհոլի եւ ծխախոտի մաքսանենգության դեպքեր (այս ապրանքները ծանր մաքսային հարկերի տակ են դրված): Ֆինլանդիայում անօրինական առեւտուրը կազմում է երկրի արտաքին առեւտրի 10 տոկոսը: Այս աղետի դեմ պայքարելու համար Տրիմոլիերը կոչ է անում օրենսդիր մարմիններին միավորել ուժերը եւ աշխուժացնել ինֆորմացիայի փոխանակումը: «ԷՔՍՊՐԵՍ»

Ինքնաթիռի վթարի պատճառը մեխանիկական անսարքությունն էր

TWA ավիաընկերության «Բոինգ 747» ինքնաթիռից մնացած կտորների հետազոտությունները հաստատեցին, որ վթարի պատճառը մեխանիկական անսարքությունն է եղել: «Նյուզդեյ» հանդեսը իրավացիորեն հարց է տալիս. կարելի՞ էր կանխել այս ողբերգությունը եւ հնարավո՞ր է ապագայում խուսափել նման ավիավթարներից:

TWA ավիաընկերության Flight 800 ինքնաթիռի անթիվ-անհամար կտորները օվկիանոսից ջանասիրաբար հավաքվել են եւ միացվել ջարդված կմախքին: Կալվերտոնում (Լոնգ Այլենդ), վթարված ինքնաթիռը կարծես մի խորհրդանիշ է դարձել, մարդկության առաջ ծառացած խնդիրների խորհրդանիշ, 230 տղամարդկանց, կանանց եւ երեխաների հիշատակի հուշարձան-տապանաքար: Ըստ ազգային փոխադրումների անվտանգության խորհրդի (ԱՓԱԽ) վերջերս ավարտված հետազոտությունների, ինքնաթիռը չի պայթել ոչ ռումբից, ոչ էլ արձակված հրթիռից, ինչպես նախկինում էր ենթադրվում: Նրանք այն եզրակացության են հանգել, որ վթարը տեղի է ունեցել Բոինգի կենտրոնական վառելախցում տեղի ունեցած անսպասելի պայթյունից:

Դեռեւս անցյալ տարվա դեկտեմբերին ԱՓԱԽ-ի ուսումնասիրությունները ոչ մի արդյունք չէին տվել, սակայն նույնիսկ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն է հակված ընդունելու, որ անվտանգության խորհրդի վերջին հետազոտությունները համապատասխանում են իրականությանը:

Չնայած վթարի պատճառների մասին պաշտոնական հայտարարությունը ամիսներ հետո է կատարվելու, սակայն ՀԴԲ-ի տնօրեն Լուիս Ֆրիիը եւ ինքնաթիռի վթարը հետազոտող գործակալները օրերս հաստատեցին, որ քրեական գործողություն կամ ահաբեկչություն ապացուցող եւ ոչ մի փաստ չկա: ԱՓԱԽ-ի պաշտոնյաները նույնպես չընդունեցին, որ հրթիռն է եղել պայթյունի պատճառը, ներկայացնելով այն փաստը, ըստ որի գրեթե դատարկ վառելախցում կրակ է բռնկվել վառելանյութի գոլորշուց, չբացառելով նաեւ վնասված էլեկտրալարից, ստատիկ էլեկտրական հոսանքից կամ մեկ այլ դեռեւս չհայտնաբերված պատճառից վթարի ծնունդը: Հավանական է նաեւ, որ վերոհիշյալ պատճառներից ոչ մեկն էլ ճիշտ չէ:

Ամեն դեպքում, այս ողբերգությունը նախազգուշացում էր այլ վթարները կանխելու համար: ԱՓԱԽ-ն ավիաընկերություններին այժմ ստիպում է, որ Բոինգ 747-երը կենտրոնական վառելախցում հետեւեն ավիակերոսինի գոլորշու քանակին: Ճիշտ է, վերջին խնդիրը պատկանում է Դաշնային ավիացիայի վարչությանը, որը դեռեւս պատրաստ չէ որեւէ հայտարարության: Նրա անվտանգության գծով ավագ պաշտոնյաներից մեկի կարծիքով, իրենց գործակալությունը հետեւում է ինքնաթիռներում փոփոխությունների ԱՓԱԽ առաջարկներին, սակայն չի կարծում, որ դրանք կօգնեն:

Ա.Մ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

ԵՐԵՎԱՆ

«Աշխարհը եւ մենք-97»

Ավանդույթ

Հինգ անգամից հետո բառն արդեն լիահնչյուն է: Սա վեցերորդն է: «Աշխարհը եւ մենք» ամառային երաժշտական փառատոնը: Մայիսի 30-ից հուլիսի 4-ը: Ամեն ուրբաթ երեկո: «Աշխարհ ասելով՝ համաշխարհային երաժշտության մի ընտրանի ենք հասկանում, իսկ «մենք»՝ հայկական ֆիլհարմոնիայի սիմֆոնիկ նվագախմբի երաժիշտներն ենք եւ մեր մաեստրոն՝ Լորիս Ճգնավորյանը»: Փառատոնի նվագացանկը թերթելով՝ նման մի բացատրություն եմ ակնկալում: Տեսնում եմ նաեւ, որ հյուրեր են գալու՝ մենակատարներ, մեր ջահելներն են երգելու, մենանվագելու...

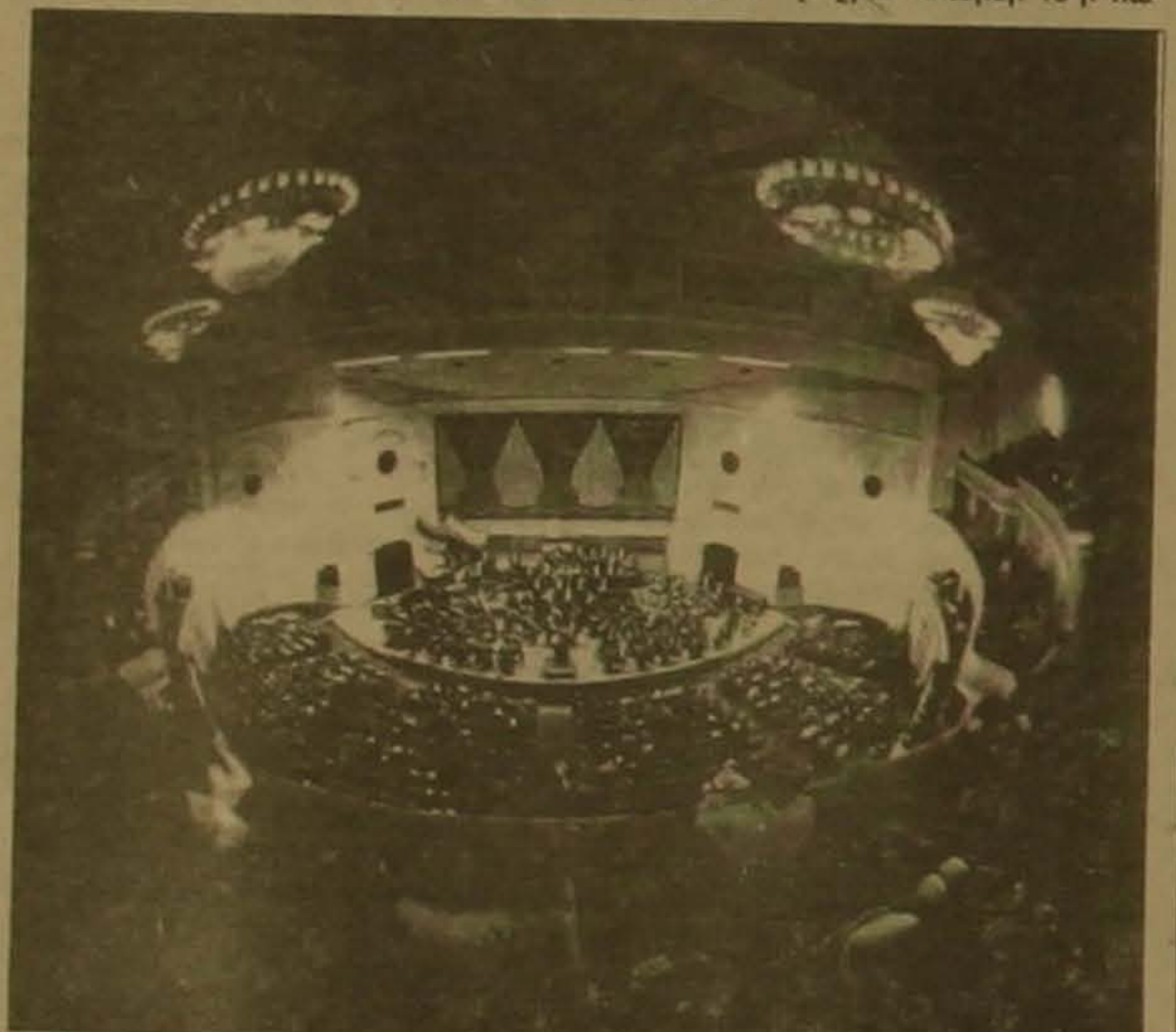

Մարտահրավեր ճակատագրին, սեր, խինդ ու ծիծաղ, բնություն, տանջոկ, բավարական զովացուցիչ գարեջուր [illegible] Սա անցյալ երկու ունկնդրումներից հետո սիրելի դարձած «Կարմինա բուրանան» է: Ճգնավորյանի ուսուցչի՝ Կարլ Օրֆի կանտատը, բուն ժողովրդականի բնական մի վերարտադրում: Երանի նրան, ով առաջին անգամ է ըմբռնելու: Մեներգիչների Գայանե Գրիգորյան–Սուրեն Զուրաբյան–Կոնստանտին Սիմոնյան եռյակը, Գեւորգ Մուրադյանի ղեկավարությամբ համերգից համերգ հղկվող երգչախումբը, նվագախումբն ու մաեստրոն, հուսով եմ, արդեն ժամանակի բյուրեղացրածը կներկայացնեն, եւ սա փառատոնի բացմանն արժանի մի հանդես կլինի:

Հունիսի 6-ին Արամ Խաչատրյանի ծննդյան օրն է: Այդ օրը նաեւ Ռուբեն Ահարոնյանի 50-ամյակը կնշեն: Նշանավոր արտիստը հատուկ հրավերով հիմա ստանձնել է Բորոդինի անվան քառյակի առաջին ջութակահարի պարտականությունները: Սա իմաստնության շրջանը կազմավորելու ցուցեեւ անհրաժեշտ փո՞ւլ է: Որքա՞ն կտեւի, ասելը դժվար է, բայց գալիք համերգը վկա՝ Երեւանն արդեն ծղում է: Վարպետն այդ համերգում ֆիլհարմոնիկի հետ Արամ Խաչատրյանի կոնցերտը կնվագի: Սիմֆոնիկ գույնզգույն պատումնաշարերով հետո Օթարինո Ռեսպիգիին կոգեկոչեն: Հռչակավոր իտալացուն մենք արդեն «հայացրել» ենք. Ռեսպիգիի երաժշտության մեր յուրօրինակ ընկալումն ունենք:

Չայկովսկու «Ռոկոկո» վարիացիաներն էլ են մերը: Թավջութակահար Լեւոն Մուրադյանի նվագից համենայն դեպս հայեցի նրբին մի վերիմաստավորում եմ ակնկալում: Հիմա նա ապրում, ստեղծագործում է Պորտուգալիայում, միջազգային մրցույթների դափնեկիր է, լիարժեք երաժիշտ-մտավորական: Ինքնատիպ արվեստագետ է, եւ ինքնատիպության կենդանի աղբյուրը 90-ամյա պապն է՝ Հայրիկ Մուրադյանը, մեր սուրբ Հայրիկը, որ հանգուցյալ դստեր՝ ազգագրագետ Մարո Մուրադյանի կենդանի հոգով է մխիթարվում եւ թոռան՝ Լեւոնի հաջողություններով: Չեմ կասկածում, որ վերջինս հունիսի 13-ի համերգի գլխավոր հերոսը կլինի:

Ամերիկահայ դաշնակահար Վաչե Մանկերյանին դեռ չեմ ճանաչում: Ասում են, երիտասարդ է, իր երկրում խորն արմատներ ձգած Ռախմանինովի երաժշտության ռոմանտիկայով է հրապուրված, եւ հենց հանրահայտ երկրորդ կոնցերտն էլ նվագելու է: Տարագիր մի հայ եւս: Այսինքն, Հայաստանը բոլոր շնորհալի հայերի համար երեւի փոքր է... Այսպես խորհենք եւ սպասենք Լորիս Ճգնավորյանի «Հեքիաթ» օպերայի հունիսի 27-ի համերգային կատարմանը: Գայանե Գրիգորյան, Իրինա Զաքիյան, Եղիշե Մանուչարյան, Կոնստանտին Սիմոնյան... Անուններն են սովորական, բայց երգիչները, գիտե՞ք, եվրոպական բեմեր էլ կզարդարեն:

4-ը հուլիսի: Երեւի շատ շոգ կլինի, բայց ԱՄՆ-ի դեսպանատան ներկայացուցիչներն անպայման կգան իրենց երկրի Անկախության օրվան նվիրված համերգին: ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի օրհներգերը կհնչեն, Բեռնսթայնի «Քանդիդ» նախերգանքը կլինի, որ Ամերիկայի ժողովրդի կենսուրախության յուրօրինակ խորհրդանիշն է եւ... ամենատեսարժանն ու ամենալսարժանը: Ջորջ Գերշվինի «Երկնագույն ռապսոդիայի» մենակատարը պայծառ մի երիտասարդ է՝ միջազգային մրցույթների բազմակի դափնեկիր, դաշնակահար Արմեն Բաբախանյանը: Հետո ամերիկյան մյուզիքլներից հատվածներ կներկայացվեն: Մենակատարների անունները դեռ հայտնի չեն, գուցե անակնկա՞լ են պատրաստում:

Ամառվա շոգը մեղմող, ուրբաթ երեկոն բովանդակավորող համերգաշարից առայժմ այսքանը:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՊԼՈՒԶՅԱՆ

«Շիրակ-Լոռի-97» թատերական փառատոն մայիսի 29-ից հունիսի 2-ը

Հայկական պետականության վերածննդի [illegible] է նվիրված «Շիրակ-Լոռի-97» թատերական փառատոնը, որը տեղի կունենա մայիսի 29-ից հունիսի 2-ը: Այդ օրերին Վանաձորում հանդես կգան Համազգայինի Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի [illegible] Ստեփանակերտի Վահրամ Փափազյան, Գյումրիի Վարդան Աճեմյան թատրոնները եւ Ազգային [illegible] թատրոնի նվագախումբը:

Սպիտակում հանդես կգան նաեւ Երեւանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական եւ Պատանի հանդիսատեսի թատրոնները:

Ալավերդի քաղաքում Ստեփանակերտի, Թբիլիսիի եւ Ստանիսլավսկու անվան թատրոնների հետ հունիսի 2-ին «Օջախի ծուխը» ներկայացմամբ հանդես կգա Վանաձորի Աբելյան թատրոնը: Վերջինս կհյուրընկալվի նաեւ Տաշիրում:

Ստեփանավանում հունիսի 1-ին եւ 2-ին հանդես կգան Ստեփանակերտի եւ Թբիլիսիի թատրոնները: Կներկայացվեն Պարոնյանի, Նար-Դոսի, Է. Մանյեի եւ այլոց ստեղծագործությունները:

Մ. [illegible]

Սուքիաս Թորոսյանը վաղ թե ուշ պիտի պոռթկար: Դա վաղուց էր սպասվում: Պոռթկումը մի շարք հանգամանքների պայմանավորվածությամբ կարող էր լինել հիվանդագին կամ առողջ: Նման հանգամանքների շարքում կարելի է նշել շատերի անբարյացակամությունը կամ, այսպես կոչված, համախոհների վերջին պահին հեռանալը եւ այլն: Այնուամենայնիվ, այս անգամ կարծես ամեն բան ընթացավ ծրագրվածի համաձայն, թեեւ համոզված եմ, որ չէ, չէ, բայց մեկ-երկու անակնկալ խոչընդոտ բոլոր դեպքերում պատահեց: Այլ բան, որ Սուքիաս Թորոսյանը ինչ էլ իրականացնի, դա չի կարող լինել բույլ, միջակ, անճաշակ եւ հնացած: Անակնկալությամբ: Ինձ թվում է, քչերն են տեսել Սուքիասի գործերը եւ համոզված եմ, որ անհատական ցուցահանդեսի պահը վաղուց է հասունացած: Վերին աստիճանի ինտելեկտուալ եւ նույնքան վայրենի ծնունդ-վիժվածքներ, որոնց տրամաբանական շարունակությամբ պայմանավորվեց Սուքիասի «կապրիչը»: Գոյայի մոտ դա կոչվում էր կապրիզո, Դալիի մոտ՝ օնանիզմ, Բուլգակովի մոտ՝ հոգու պլաստիկ վիրահատում: Մի խոսքով, մայիսի 24-ին, Պարոնյան թատրոնում Սուքիասը հանդիսատեսին մասնակից դարձրեց նման մի բանի այս անգամ խաղանական լցոնով: Ի դեպ, նա նույն հաջողությամբ կարող էր ընտրել եւ այլ միջավայր, պատկերել այլ «մետաֆիզիկ չեն, ինչպես եւ ֆիզիկ չէ ոչ մի բան յուրաքանչյուր առողջ մարդու համար: Սակայն կարծում եմ, արդեն ժամանակն է բացել վարագույրը եւ տեսնել, թե վերջ ի վերջո ի՞նչ է կատարվել բեմի վրա:

Հարթակին կատարվել է հետեւյալը. Սուքիասը մի քանի անգամ մեռել է եւ հառնել, մի քանի անգամ սփրթել է ոճրագործ հանդիսատեսին գեղարդը մխրճել բեմին խաչված սովորական նկարչի մեջ, եւ հետո հեռացել լվացվելու: Ձեռքերը լվացել է այդ օրվա իմպրովիզացիայից, որտեղից պատրաստի նորը: Ի՞մաստը... Արվեստը մարդկային գործունեության միակ ոլորտն է, որտեղ կարեւորը ոչ թե արդյունքն է, այլ գործընթացը: Ապացույց այդ բանի Սուքիասը պատրաստում է ներկայաց-

Ծաղրանկարիչը բացում է վարագույրը

նել եւս, որ նա ծրագրել էր ներկայանալ հասկանալես նկարչի իր կեցվածքով, ինչով եւ կանխավ երաշխավորել էր ողջ ներկայացման հաջողությունը: Բանն այն է, որ Սուքիասը աննախադեպ վրձնահարվածների տեր մեկն է եւ ընկալող աչքի համար միշտ էլ հայտնություն: Տվյալ դեպքում խոսքը նրա հայտնի ծաղրանկարների մասին չէ, որոնց Toto ստորագրությամբ կարելի էր հանդիպել հանրապետության հեղինակավոր պարբերականների էջերին: Ինչ խոսք, նրա ծաղրանկարների մի մասը համաշխարհային շուկա մտնելու դեպքում մաս կկազմեր համապատասխան միջազգային ընտրանու եւ այս առումով այսօր ցավալի է, որ Սուքիասը սփոփված է սահմանափակ հայրենական յուղի մեջ, որտեղ ծաղրանկարային ավանդույթ դժբախտաբար դեռ գոյություն չունի: Այնուամենայնիվ, այսօր չենք խոսի վերջին պահին տապալված ցուցահանդեսների մասին, որոնց կազմակերպողները վաղուց արդեն հայտնի են վաստակաշատ արվեստագետների կարգավիճակով:

Տվյալ դեպքում ցանկանում եմ խոսել Սուքիասի կերպարվեստի մասին, ինչը, անկասկած, բացառիկ երեւույթ է եւ զարմացնում է իր ձեւի ու բովանդակության ներդաշ-

մորֆոզներ» ու հետո նրանց կիսել ոչ թե սարակինոսի թրով, այլ մարաբոնցու սրով: Մի երեւույթ, որի մասին կուզեմ խոսել: Հայտնի պատճառներով Հայաստանը, ինչպես եւ նախկին ԽՍՀՄ-ի մյուս հանրապետությունները, երկար տարիներ մեկուսացված է եղել համաշխարհային արվեստի ոլորտում ծնունդ առած հոսանքներից, եւ այդ բացն այսօր լրացվում է չափազանց զավեշտական եղանակներով: Հանրապետական շուկա կոչված-տոնավաճառը ներկայումս հագեցած է ամենատարբեր «...իզմերով», որոնց գերակշռող մասը պսեւդոմոդեռն է: Եվ ահա առաջին լուրջ կոնցեպտուալ ցուցանմուշ դեմ առճակագրվեց հենց մայիսի 24-ին [illegible] մի բան էր, որ նույնիսկ կարծել եմ չի զգում դրոշմված լինել որեւէ «...իզմով»: Մեզանում արդեն ավանդույթ է դարձել, որ հայրենական լրատվամիջոցները, իսկ հատկապես տեսական լրատվության մարմինները, գերազանցապես արձագանքում են միջակ կամ միջակից նվազ «արժեք» ունեցող մշակութային իրադարձություններին, առաջնորդվելով անվանի եւ ընդունված, մեղմ ասած, ապաքաղաքական մի անվան դրոշով:

Նկատեմ, որ Սուքիասի նկարները

ման 50 րոպեների ընթացքում ստեղծված կտավը, որը կարող էր լինել յուրաքանչյուր ցուցահանդեսի հաջողության գրավականը:

Ամբողջ գործողությունը կոչվում էր «Նոր ուղղություն արվեստի բնագավառում, երաժշտական, պարային գեղանկարչական համալիր իմպրովիզացիա»: Դժվարանում եմ ասել, թե որքանով էր հաջող այդ ուղղության մեկնարկը, ինչպես եւ հնարավոր չէ միակողմանի կերպով հաջող կամ տապալված համարել անձրեւը, հրաբուխը, ջուրը, կրակը: Սակայն կասկածներից վեր է, որ ամբողջ ներկայացումը տարերային բնույթի էր, ընդ որում հասկացության բառացի ընկալմամբ: Սա իրոք նոր բան է...

[illegible] Սուքիասը հայաստանցի լավագույն նկարիչներից է, իմ կարծիքով լավագույնը, եւ դա ինչ-որ կերպ պետք է օգտագործվի: Ընդ որում բավական է, որ միջոցառումների նախաձեռնողը լինի հենց ինքը նկարիչը եւ որտեղ հարկավոր է տեսական մոտեցում: Հատկանշական է նաեւ, կարծես Կատալոնիայում ծնված Հովհաննես Դիվանյանի ընտանիքի տոռբկումը, ինչը լրացնում էր Սուքիասի ներկը եւ մեզ սփռում ներկայանալ ցուլի կարգավիճակում:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Օհան Դուրյանի եւ հանդիսատեսի հանդիպումը՝ անհրաժեշտություն

Երաժշտասեր հասարակայնության համար մաեստրո Օհան Դուրյանի հետ հանդիպումն արդեն ավանդույթ դարձած անհրաժեշտություն է: Մայիսի 26-ին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում տեղի ունեցավ Հայաստանի ռադիոընկերության սիմֆոնիկ նվագախմբի համերգը Օհան Դուրյանի ղեկավարությամբ:

Համերգի առաջին մասում հնչեց Վագների երաժշտությունը, որի մասին Կոմիտասն ասել է. «Վագները գերմանացիներին ազգային երաժշտություն տվավ, իսկ օտարներին դաս»:

Օպերան իր մեջ ընդգրկելով գրականություն, երաժշտություն եւ թատերայնություն, պարտադրում է մեծ նվագախումբ, այսինքն երաժշտական միջոցների բազմազանություն, որի միջոցով այս անգամ Օհան Դուրյանը հանդիսատեսին ներկայացրեց Վագների «Լոենգրին» օպերայի նախերգանքը, «Տրիստան եւ Իզոլդա» օպերայի նախերգանքը եւ Իզոլդայի սիրո մահերգը (մենակատար Լիանա Վարդանյան): Համերգի երկրորդ մասում հնչեց մերթ հանդարտ, մերթ պոռթկուն, խոր դրամատիզմով լեցուն ավստրիացի կոմպոզիտոր Ա. Բրուքների չորրորդ սիմֆոնիան, որ մեկ բառով կարելի է անվանել տագնապներ:

Համերգը հովանավորել էին մշակույթի նախարարությունը եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը:

Ա. Ա.

Գիտական նստաշրջան նվիրված ակադեմիկոս Հրանտ Ավետիսյանի ծննդյան 70-ամյակին

Վանաձորում տեղի ունեցավ «Հայաստանի նոր պատմության հարցեր (1918–20 թթ.)» թեմայով գիտական նստաշրջան՝ նվիրված ծննդով ղարաքիլիսեցի, ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Հրանտ Ավետիսյանի ծննդյան 70-ամյակին: Նստաշրջանը բացեց Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի ռեկտոր, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Ռաֆայել Եղոյանը:

Հոբելյարը հանդես եկավ «Ամերիկյան միասնական մանդատի շուրջ» թեմայով զեկուցումով: 1918–20 թվականներին էին վերաբերում պատմական գիտությունների դոկտորներ Վ. Ղազախեցյանի եւ Հ. Կարապետյանի զեկուցումները: Հետաքրքրական էին նաեւ պատմական գիտությունների թեկնածուներ Ս. Քառյանի, Ֆ. Մովսիսյանի, Վ. Դալլաքյանի, Ա. Մելքոնյանի, Ռ. Գասպարյանի զեկուցումները:

Անվանի մտավորականը այցելել է նաեւ Վանաձորի թիվ 6 դպրոց, ուր ուսանել է: Նստաշրջանի ավարտից հետո նա հրավիրվեց Ստեփան Զորյանի տուն-թանգարան, ուր քաղաքի կամերային թատրոնի դերասանները հյուրին ներկայացրին «Ռանչպարների կանչը» բեմականացումը: Հաջորդ օրը Վանաձորի երաժշտական ուսումնարանի դահլիճում կազմակերպված միջոցառմանը անվանի գիտնականի մասին խոսեցին եւ նրան ողջունեցին Վանաձորի քաղաքապետ Անդրանիկ Հարությունյանը, պատմական գիտությունների թեկնածու Է. Կոստանդյանը, Հ. Ավետիսյանի ուսուցչուհին՝ Վալենտինա Ավետիսյանը, Կառլեն Դանիելյանը, դասընկեր Հրայր Ղամբարյանը, այլք:

Ելույթ ունեցան Վանաձորի պետական կամերային երգչախումբը, ժողովրդական երգի-պարի «Հորովել» խումբը, մանկական երգի-պարի թատրոնը, անհատ կատարողներ:

Վանաձորի քաղաքապետարանի որոշմամբ ակադեմիկոս Հ. Ա. Ավետիսյանին շնորհվել է Վանաձորի պատվավոր քաղաքացու կոչում:

[illegible]

ԱԶԳ

Մարզական

«ՄԵԾ ՍԱՂԱՎԱՐՏ»

«Աստղերը» ժամանրվել են Փարիզում

Մեկնարկեց թենիսի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունը

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Փարիզի «Ռոլան Գառոսի» խաղահրապարակներում մեկնարկեց «Մեծ սաղավարտի» շարքի երկրորդ մրցաշարը` Ֆրանսիայի բաց առաջնությունը: «Ֆրենչ օուփենը» ամենաերիտասարդ մրցաշարերից է: Եթե Ուիմբլդոնում խաղում են 1877 թվից, «Յու Էս օուփենը» 1881-ից, «Ասուտրալիան օուփենը» 1905-ից, ապա Ֆրանսիայի առաջին բաց առաջնությունը կայացել է 1925 թվին:

Փարիզում սիրում են խաղալ գրեթե բոլորը: Պատահական չէ, որ այս անգամ եւս Ֆրանսիայի մայրաքաղաք են ժամանել 128 թենիսիստներ, նույնքան էլ թենիսիստուհիներ, որոնց թվում է նաեւ հայաստանցի Սարգիս Սարգսյանը: Ավանդաբար մրցաշարը բացվեց անցյալ տարվա հաղթողի մասնակցությամբ խաղով: Իսկ անցյալ տարի այստեղ հաղթել էր ռուսաստանցի Եվգենի Կաֆելնիկովը: Մեկնարկային խաղում նա հաղթեց չեխ թենիսիստ Մարտին Դամմին:

Հողածածկ կորտերում ամենաուժեղ խաղացողներից մեկի` ավստրիացի Տոմաս Մուստերի մենամարտը գերմանացի թենիսիստ Մարկ Գելների հետ ինչ էր մնում մրցաշարի առաջին անակնկալը դառնար: Այս մրցամարտը շարունակվեց 3 ժամից ավելի եւ 5-րդ վճռական սեթում «Ռոլան Գառոս 95»-ի հաղթողը 2-4 հաշվով տանուլ էր տալիս գերմանացուն: Անհավանական ջանքերով Մուստերին հաջողվեց շահել 4 գեյմ անընդմեջ եւ դուրս գալ ստեղծված փակուղուց:

Աշխարհի թիվ 1 ռակետ` ամերիկացի Փիթ Սամփրասը 3 խաղափուլերում պարտության մասնեց ֆրանսիացի Պասիս Սանտորոյին 6-3, 7-5, 6-1: Ի դեպ, Սամփրասը, որին շատերը «փառավոր չեմպիոն» են անվանում, իր մարզական կենսագրությունում շահել է ինչ-որ հնարավոր է, բացի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունից: Այնպես որ նա մեծ հույսով եւ կրկնակի եռանդով է ժամանել Փարիզ: Սամփրասը շատ է ուզում ապացուցել, որ ինքը կարող է հաջող խաղալ ոչ միայն «արագ» ծածկով կորտերում, այլեւ դանդաղ հողածածկ խաղահրապարակում:

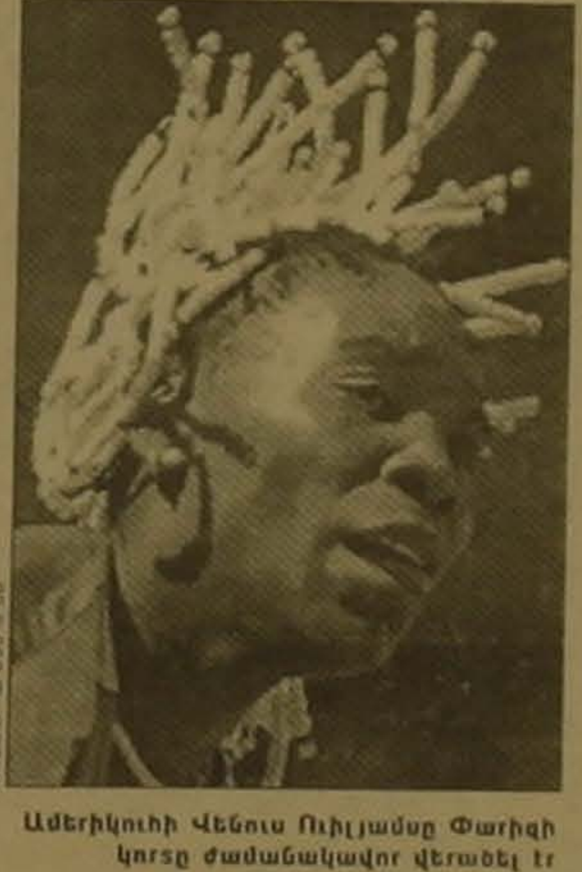

Ամերիկուհի Վենուս Ուիլյամսը Փարիզի կորտը ժամանակավոր վերածել էր նորաձեւության սրահի

Ուկրաինացի Անդրեյ Մեդվեդեւը առավելության հասավ խաղանացի Ալբերտո Բերասատեգույի նկատմամբ 6-4, 4-6, 2-6, 6-2: Հինգերորդ սեթում, երբ Մեդվեդեւը հաղթում էր (2-1), խաղանացին վնասվածք ստացավ եւ հրաժարվեց պայքարից: Համառ պայքարում ամերիկացի Ջեֆ Տարանգոն հաղթեց ուրուգվայցի Մարսելո Ֆիլիպինիին: Իսկ շվեդ Մագնուս Նորմանը պարտության մասնեց բրիտանացի Գրեկ Ռուսեցկիին: Այս խաղերում հաղթողին պարզելու համար հարկ եղավ խաղալ 5-ական պարտիա:

Մասնագետների կարծիքով տղամարդկանց մրցաշարում հետաքրքիր պայքար է սպասվում, քանի որ մեկնարկ են դուրս եկել նոր սերնդի բազմաթիվ տաղանդավոր թենիսիստներ: Բնականաբար, այնպիսի թենիսիստներ, ինչպիսիք են Սամփրասը, Չանգը, Իվանիշեւիչը, բավականին ուժեղ են եւ ամեն ինչ կանեն դրսեւորելու իրենց գերազանցությունը: Սակայն ժամանակը նրանց օգտին չի աշխատում, քանզի նրանց լավագույն տարիներն արդեն եղել են (թեեւ այդ թենիսիստները այժմ էլ փայլուն խաղ են ցուցադրում): Առաջատարներին կրնկակոխ հետեւում են Ռիոսը, Մոյան, Կորեցիան, ռուսաստանցի Կաֆելնիկովը, ուկրաինացի Մեդվեդեւը: Ի դեպ, մրցաշարին չեն մասնակցում Անդրե Աղասին եւ Բորիս Բեկերը, որոնք վերականգնվում են վնասվածքից հետո:

Կանայք թենիսը յուրօրինակ են ընդունում: Այսպես, ամերիկուհի Վենուս Ուիլյամսը Փարիզի կորտը ժամանակավոր վերածել էր նորաձեւության սրահի: Սակայն նրա արտաքին տեսքը ցեղում էր միայն հանդիսատեսների ուշադրությունը: Իսկ Վենուսը տարված էր խաղով եւ 6-2, 7-6 հաշվով հաղթեց ռումինուհի Սամանացյոյին: Ընդամենը 2 պարտիա պահանջվեց ռուս պատանի թենիսիստուհի Աննա Կուրնիկովայից կոտրելու սլովակ փորձառու մարզուհի Ռադկա Զրուբակովայի դիմադրությունը (6-3, 6-2), իսկ Տատյանա Պանովան 2-6, 6-4, 4-6 հաշվով զիջեց ֆրանսուհի Մարի Պիրսին:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

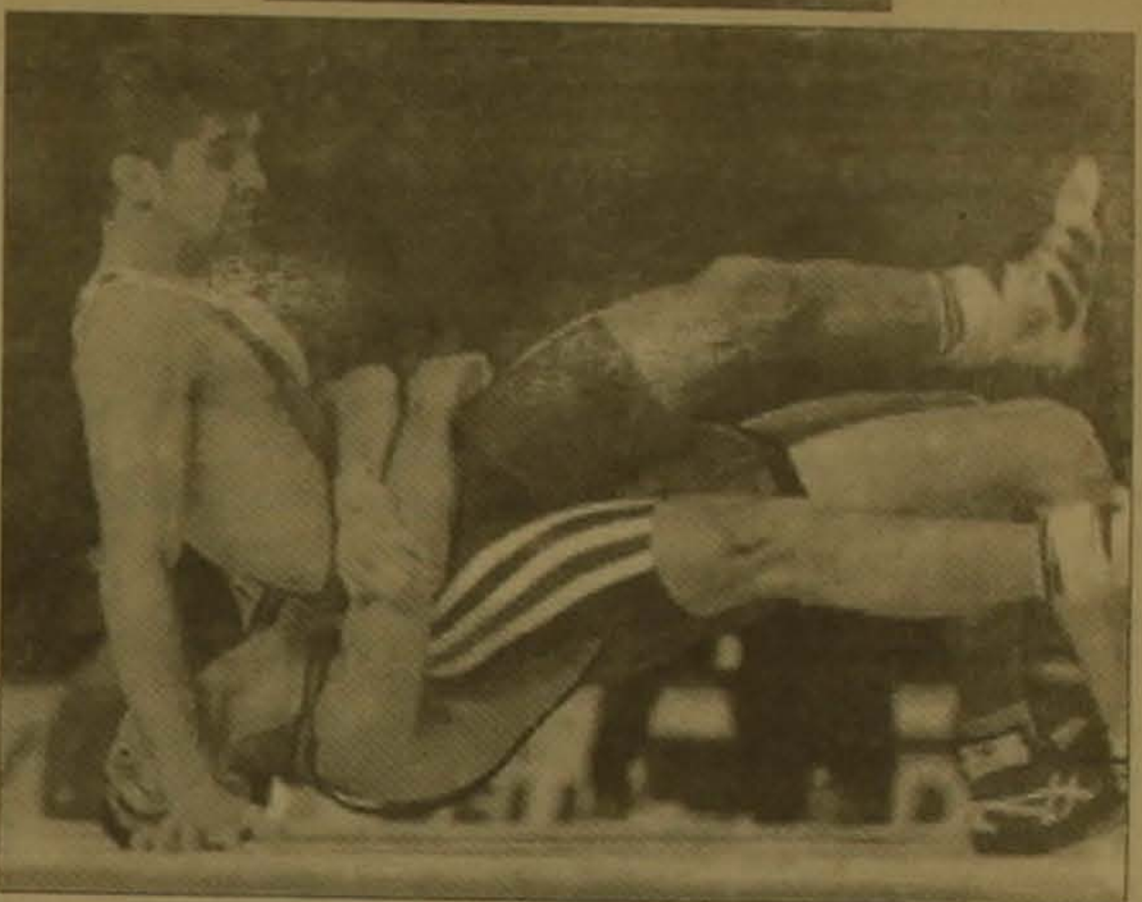

Արդեն հայտնել ենք, որ Ֆինլանդիայի Կույվոլա քաղաքում անցկացվող հունահռոմեական ըմբշամարտի Եվրոպայի առաջնությունում մինչեւ 58 կգ քաշային կարգում հաղթել էր երեւանցի ըմբիշ, միջազգային կարգի սպորտի վարպետ Կարեն Մնացականյանը (նկարում դրվագ նրա եզրափակիչ հաղթական մենամարտից):

ՇԱԽՄԱՏ

Թոփալովը շարունակում է գլխավորել աղյուսակը

Մադրիդի միջազգային մրցաշարի հինգերորդ տուրում Վլադիմիր Հակոբյանը, սեւերով խաղալով Նայջլ Շորթի հետ, ցայտնոտում սխալվեց եւ կրեց մրցաշարում առաջին պարտությունը: Միգուել Իլեսկասը պարտության մասնեց Յուդիթ Պոլգարին: Մյուս պարտիաները, այդ թվում առաջատար Վեսելին Թոփալովի հանդիպումը աղյուսակը եզրափակող Պաբլո Սան Սեգունդոյի հետ, ավարտվեցին ոչ-ոքի:

Հինգ տուրից հետո Թոփալովը 4 միավորով շարունակում է ընթանալ առջեւից: Հակոբյանը, որն ունի 3 միավոր, երկրորդ-հինգերորդ տեղերն է բաժանում Իլեսկասի, Ալեքսանդր Բելյավսկու եւ Ալեքսեյ Շիրովի հետ:

Վեցերորդ տուրում Հայաստանի չեմպիոնի մրցակիցը Շիրովն է: Հայաստանի չեմպիոնը խաղում է սպիտակներով: Թոփալովը սեւերով մրցում է Ջերոեն Պիկետի հետ:

Նվաճեցին բարձրագույն խմբի ուղեգրեր

Գյումրի քաղաքի ներկայացուցիչ Արա Մինասյանը, երեւանցիներ Լեւոն Արոնյանը, Աշոտ Նադանյանը եւ Նորայր Քալանթարյանը իրավունք ստացան հանդես գալու օգոստոսին Երեւանում անցկացվելիք Հայաստանի շախմատի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարին, որին նախատեսվում է Հայաստանի բոլոր հանրաճանաչ գրոսմայստերների մասնակցությունը:

Բաղձալի ուղեգրերը այս չորս երիտասարդ շախմատիստները նվաճեցին Տ. Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանն ավարտված Հայաստանի առաջնության առաջին խմբի մրցաշարի արդյունքներով: Բոլոր մրցանակակիրները միջազգային վարպետներ են: Ճիշտ է, Նադանյանը ձեւականորեն այդ կոչումը ստանալու է միայն ՖԻԴԵ-ի առաջին կոնգրեսում:

Առաջին խմբի մրցաշարը շատ ուժեղ կազմ էր հավաքել: Բավական է ասել, որ 34 մասնակիցների մեջ կային մոտ մեկ տասնյակ միջազգային վարպետներ եւ ՖԻԴԵ-ի վարպետներ, իսկ նման ցուցանիշի կարող են նախանձել անգամ շատ միջազգային մրցաշարեր:

Առաջին մրցանակը նվաճեց Մինասյանը, որը 9 հնարավորից վաստակեց 7 միավոր: Հաղթողից կեսական միավորով ետ մնացին Արոնյանն ու Նադանյանը: 6-ական միավորով չորրորդ-վեցերորդ տեղերը բաժանեցին Քալանթարյանը, միջազգային վարպետ Արսեն Եղիազարյանը եւ գյումրեցի երիտասարդ շախմատիստ Վահագն Խաչատրյանը, բայց գործակիցների աղյուսակով վերջին` չորրորդ ուղեգիրը բաժին ընկավ Քալանթարյանին:

Հետաքրքիր է, որ մրցաշարին մասնակցում էին նաեւ Հայաստանի մի քանի առաջատար շախմատիստուհիներ, որոնք բավականին վստահ ելույթ ունեցան` տեղ գրավելով աղյուսակի միջին մասում:

Գ. Հ.

ԼՈՒՐԵՐ

Առաջատարները երկուսն են

Սիսիանում ավարտվեց վոլեյբոլի Հայաստանի կանանց առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի եզրափակիչ փուլի առաջին շրջանը: Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ 4-ական միավորով 1-2-րդ տեղերն են կիսում ՖԻՄԱ-ն եւ Երեւանի բժշկական ուսումնարանի թիմերը: Երկու միավոր պակաս ունի Սիսիանի հավաքականը: Առաջնության հաջորդ փուլը կանցկացվի հունիսի 13-15-ը Երեւանում:

Սպիտակում սկսվեց մարզադաշտի շինարարությունը

Սպիտակում սկսվել է 5000 տեղով մարզադաշտի շինարարությունը: Ըստ քաղաքապետարանի լրատվական ծառայության հաղորդման, դրան զուգահեռ կվերականգնվի նախկին մարզահամալիրը: «Սպիտակ» ֆուտբոլային թիմը, որ 1992 թ.-ից աստարեզ չէր ելնում, կֆինանսավորվի եւ այս տարի հանդես կգա հանրապետության երկրորդ խմբում: ՀՀ սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը ֆինանսավորել է Սպիտակի թիվ 1 դպրոցի շինարարությունը: Գումարի 15 տոկոսը կհատկացվի համայնքի միջոցներից: 420 աշակերտական տեղով դպրոցի առաջին հերթը կշահագործվի այս տարվա սեպտեմբերի 1-ից:

Ս. ՄԻԿՈՅԱՆ

Ոռոճեցին մայրաքաղաքի չեմպիոններին

Պայքարն ավարտեցին ուսանողամարտիկները, որոնք վիճարկեցին Երեւանի չեմպիոնի տիտղոսը: Ճկապտուղտերակիրների մրցավեճում հաղթեցին Գեղամ Հովհաննիսյանը եւ Աննա Ստեփանյանը, հայտնում են սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից: Խոցատուտեռակիրների պայքարում չեմպիոն դարձան Սարգիս Աղվաջյանը եւ Լուսինե Խաչատուրովան: Իսկ բռատուտեռակիրներից ամենաուժեղն էր Արման Հովսեփյանը:

Հեռանկարային ըմբիշները Երեւանից են

Վանաձորում ավարտվեց ազատ ոճի ըմբշամարտի ավագ տարիքի պատանիների հանրապետության առաջնությունը` նվիրված Հայաստանի վաստակավոր մարզիչ Սարգիս Ավետյանի հիշատակին: Մրցագորգ էին դուրս եկել 9 մարզերի եւ ՖԻՄԱ-ի 90-ից ավելի ըմբիշներ: Ըստ քաշային կարգերի, Արմեն Ճաղոյանը (ՖԻՄԱ, 49 կգ), Վարդան Մարգարյանը (Երեւան, 52 կգ), Վրեժ Գրիգորյանը (Վանաձոր, 56 կգ), Բագմասեր Առաքելյանը (ՖԻՄԱ, 60 կգ), Արշակ Կարապետյանը (Երեւան, 65 կգ), Սմբատ Գասպարյանը (ՖԻՄԱ, 70 կգ), Ալեքսան Ոստոյանը (ՖԻՄԱ, 76 կգ), Գեւորգ Մելքոնյանը (Շիրակ, 83 կգ), Ներսես Վարդանյանը (ՖԻՄԱ, 90 կգ) եւ ծանրքաշային Միհրան Մխիթարյանը (ՖԻՄԱ): Ինչպես նշեց սպորտվարչության մենապայքարային ձեւերի գլխավոր մասնագետ Բենիկ Շաքարյանը, այս մրցաշարը նախապատրաստական փուլ էր հուլիսի սկզբին Ստամբուլում կայանալիք Եվրոպայի այդ տարիքի ըմբիշների առաջնությունից առաջ: Ըստ Շաքարյանի, առաջնությունում հանդես եկան բավականին հեռանկարային տղաներ: Հատկապես լավ տպավորություն թողեցին երեւանցի ըմբիշները:

Նագելիները ավարտեցին պայքարը

Հունաստանում ավարտվեց գեղարվեստական մարմնամարզության Եվրոպայի առաջնությունը: Ռուս մարզուհիները շահեցին թիմային առաջնությունը: Երկրորդ տեղը կիսեցին Իսպանիայի եւ Ուկրաինայի հավաքականները: Անհատական պայքարում ռուսական թիմին 2 ոսկե մեդալներ բերեցին Նատալյա Լիպկովսկայան եւ Յանա Բատիրշինան: Ցատկապարանով վարժությունում բարձրագույն պարգեւը նվաճեց ուկրաինուհի օլիմպիական չեմպիոնուհի Եկատերինա Սերեբրյանսկայան:

Պրահայի կենտրոնում մայիսի 25-ին տեղի ունեցավ շախմատի բացօթյա մրցաշար, որին մասնակցող Չեխիայի վարչապետ Վացլավ Կլաուսը մասի եղունգն էր «ծամում» խորհելով հաջորդ քայլի վրա: Նախորդ օրը նա «զոհաբերել» էր իր կաբինետի երկու նախարարներին, ցույց դա՞ է նրա մտածմունքի առարկան

Պարզվեցին Սթենլիի գավաթի խաղարկության եզրափակիչի մասնակիցները: Մայիսի 26-ին Դետրոյթում Արեւմտյան կոնֆերենցիայի եզրափակիչ 6-րդ խաղում «Դետրոյթ ռեդ ուինգզը» 3-1 հաշվով հաղթեց «Կոլորադո էվելանշին» եւ եզրափակիչում կհանդիպի «Ֆիլադելֆիա ֆլայերզին», որը հաղթեց «Նյու Յորք ռեյնջերսի» հոկեյիստներին: Այս թիմը NHL-ում ամենաառաւականի համբավն ունի, քանի որ այստեղ հանդես են գալիս 5 ռուսներ: Նկարում «Դետրոյթի» ավագ Սթիվ Այզերմանն է նախագահական գավաթով

ՀԱՅԻՆՏՈՒՐ

«Հայինտուր» պետական ձեռնարկութիւնը (նախկին «Ինտուրիստ») կազմակերպում է Ձեզ համար 14-օրյա հանգիստ **Անթալիայում՝ Միջերկրական ծովի** ափին:

Ուղիղ չարտերային չվերթ Երեւան-Անթալիա-Երեւան:

Առաջին չվերթը **հունիսի 8-ին**, հետագայում՝ **14 օրը մեկ**:

Առաջարկում ենք 3,4,5 աստղանի, ծովափին մոտ գտնվող, հարմարավետ հյուրանոցներ՝ օրը երկու անգամ սնունդով:

Ցանկացողները կարող են տեղավորվել **«Կախարդական կյանք»**հյուրանոցային համալիրում, որը Ձեզ սպասում է, իրոք, հեքիաթային հանգիստ: Ձեր տրամադրության տակ կլինեն 5 ռեստորան, բազմաթիվ բարեր, դիսկոտեկներ, սաունա, թուրքական բաղնիք, մարզական համալիրներ, լողավազաններ:

Վճարելով ուղեգրի արժեքը, դուք կօգտվեք վերը նշված ծառայություններից անվճար եւ առանց սահմանափակումների՝ ուտելիք եւ զանազան խմիչքներ՝ վիսկի, ջին, գինի, գարեջուր եւ այլն:

Շտապեք ապահովել Ձեզ համար տեղեր, քանի որ դրանց քանակը սահմանափակ է:

Սպասում ենք Ձեզ.

Մեր հասցեն՝ ք.Երեւան 375010

Փավստոս Բյուզանդի թիվ 1

հեռ. 56-40-62, 58-22-82, 58-11-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկհարկանի սեփական տուն Սունդուկյան փողոցում՝ մետրոյի Բարեկամություն կայարանի մոտ: Ունի դեղատու ծառերով 600 քմ հողամաս:

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 26-06-14 կամ 27-44-06

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով: Յրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեկի խանութի մոտ):

Հեռախոս՝ 22-42-68

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կխնամեմ երեխա 10 ամսականից բարձր տարիքի:

Հեռ. 24-88-56, 22-69-30

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկհարկանի տուն առանց ներքին հարդարանքի Նոր Արեշ 31 փողոցում:

Հեռ. 45-59-99, 58-18-41

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում. Դեմիրճյան 17 շենք

Հեռ. 523056

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը դիմումներ է ընդունում մագիստրոսի գիտական աստիճան շնորհող համեմատական եւ միջազգային առեւտրային իրավունքի երկամյա ծրագրի համար: Լիցենզավորված ոչ պետական բուհերի շրջանավարտները կարող են դիմել պայմանականորեն: գրավոր պայմանները ձեռք բերելու համար խնդրվում է դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ:

Ծրագիրը համեմատական սկզբունքով կուսումնասիրի եվրոպական քաղաքացիական իրավունքի եւ անգլո-ամերիկյան իրավունքի համակարգերի իրավական ավանդույթները եւ կունենա երկու ուղղվածություն: <u>Համեմատական սահմանադրական իրավունքի</u> առարկաները կընդգրկեն սահմանադրականության, իրավական կանոնակարգման, օրենսդրական նախագծման, հասարակության եւ անհատի իրավունքների հիմնահարցերը, ինչպես նաեւ միջազգային համաձայնագրերին եւ պայմանագրերին վերաբերող խնդիրների ուսումնասիրությունը: <u>Միջազգային գործարարության իրավունքի</u> շրջանակներում կուսումնասիրվեն շուկայական տնտեսության, միջազգային հանրային իրավունքի եւ միջազգային գործարքների հիմնական դրույթները, պայմանագրային հարաբերությունները, միջազգային ադրանքային առեւտուրը, միջազգային ֆինանսական իրավունքը եւ վեճերի լուծման միջոցները: Համեմատական եւ միջազգային առեւտրային իրավունք ծրագրի հիմնական նպատակն է հնարավորություն տալ ուսանողներին օժանդակել իրենց երկրի ա) քաղաքականության մշակման եւ օրենսդրական գործընթացների եւ բ) զարգացող շուկայական տնտեսության իրավական հիմքերի ստեղծմանը:

Դիմորդները պետք է ունենան <u>իրավաբանական բարձրագույն կրթություն</u> եւ <u>անգլերեն լեզվի մասնակի իմացություն</u>: Դիմորդները պետք է ներկայացնեն դիպլոմ եւ ներդիր իրենց դասընթացներով, երեք երաշխավորագիր-նամակ, լրացնեն դիմում եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման կանխավճարը կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք դրամ, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: <u>1997 թ. հուլիսի 23-ը</u> փաստաթղթերի ընդունման վերջնաժամկետն է:

Բոլոր դիմորդները <u>1997 թ. հուլիսի 25-ին</u> կհանձնեն անգլերեն լեզվի իմացության քննություն (բացառությամբ այն դիմորդների, ովքեր վերջերս TOEFL քննությունից ստացել են 550 եւ ավելի միավոր): Առաջին փուլով անցած այն դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը, կմասնակցեն 1997 թ. սեպտեմբերից մինչեւ 1998 թ. ամռան վերջը ՀԱՀ-ում անցկացվող անգլերեն լեզվի արագացված ծրագրին: Անգլերեն լեզվի արագացված ծրագրի ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք դրամ: Նախնական ծրագիր ընդունվելը 1997 թ. հուլիսի վերջին, որոշ դիմորդների հետ հարցազրույցներ կանցկացվեն: Դիմորդների անունները ու հարցազրույցների օրերը կփակցվեն ՀԱՀ-ում:

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիպլոմի ներդիրի միջին գնահատականի եւ նախապատրաստական փուլում դիմորդների ցուցաբերած առաջադիմության հիման վրա: Հիմնական ծրագիր ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ ստորագրեն պայմանագիր հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին պայմանագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ: Հասցեն Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ 19 սենյակ, հեռախոս 2746-29:

ՀԱՀ-Ը ԱԶԳԱՅԻՆ, ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՍԵՌԱՅԻՆ ԿԱՄ ՑԵՂԱՅԻՆ ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՉԻ ԴՆՈՒՄ

Հայաստան բարեկամ եւ հարեւան պետության ապրանքների եւ ծառայությունների շուկա մուտք գործելու նպատակով, Իրանի Իսլամական Հանրապետության «Մոսթազաֆան վա Ջանբազան» հիմնադրամը, որն ունենալով ավելի քան 400 տնտեսական օբյեկտներ, Միջին Արեւելքի ամենամեծ տնտեսական կազմակերպությունն է, իր ենթակայության տակ գտնվող ավելի քան 30 ձեռնարկությունների արտադրատեսակների եւ ծառայությունների բազմազան հավաքածուն ցուցադրության է ներկայացնում Երեւանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության հատուկ ցուցահանդեսում:

Ցուցահանդեսում ներկայացվելու են.

Բազմատեսակ հեծանիվներ եւ մոտոցիկլետներ, ճանապարհաշինարարական եւ շինարարական գործիքներ եւ սարքավորումներ, սանտեխնիկա, աղյուս, սալիկներ, մղիչ պոմպեր տուրբինների համար, պլաստմասներ, գրենական պիտույքներ, պլաստմասե իրեր, հագուստ, արհեստ, գործվածքեղեն, բեկ, չխկվող դահարան, արդյունաբերական լվացանյութեր, շարժիչի յուղ եւ անտիֆրիզ, կերամիկ սալեր, մանրահատակ, օշարակներ, մրգահյութեր, վերակառուցման եւ շինարարական նախագծերի իրականացում, ապրանքների բեռնափոխադրման ծառայություններ, աշխատատեղերի ստեղծում:

Ցուցահանդեսն անցկացվելու է սույն թվականի հունիսի 5-15-ը. ժ. 11.00-18.00, Մարզահամերգային համալիրում:

Ձեզ հետ կհանդիպենք Երեւանում, Իրանի Իսլամական Հանրապետության հատուկ ցուցահանդեսում

Հիմնադրամը ծանոթ անուն է աշխարհի տնտեսական քարտեզի վրա

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միավորված Մեթոդիստների Օգնության Կոմիտեն (ՄՄՕԿ) իրականացնում է վարկային ծրագիր, որը բաղկացած է մի քանի փուլերից և նպատակ ունի աջակցել գյուղատնտեսության մասնավոր հատվածի զարգացմանը:

ՄՄՕԿ-ը և Լենդ Բանկը ստեղծել են վարկային ֆոնդ, որը բոլորին կտա վարկ ստանալու հավասար հնարավորություն: *Մրգի վարկային ծրագիրն* ընդգրկում է մրգի վերամշակման երկու ճյուղ՝ մրգի չորացում և պահածոյացում (ջեմի և մրգահյութի պատրաստում):

Նախընտրություն կտրվի այն դիմորդներին, ովքեր ունեն գործող բիզնես և մրգի վերամշակման և սպառման դրական փորձ: Պահանջվող վարկի միայն 30% -ը կարող է օգտագործվել հիմնական միջոցների վերանորոգման, սարքավորումների և փաթեթավորման միջոցների գնման համար:

Վարկի առավելագույն չափը *15000 ԱՄՆ* դոլար է և առավելագույն *ժամկետը* `*1 տարի:*

Տարեկան տոկոսադրույքը 16.5% է:

Հետաքրքրվող դիմորդները կարող են դիմել ՄՄՕԿ-ի գրասենյակ լրացուցիչ տեղեկությունների, ինչպես նաև դիմումի ձև ստանալու համար:

Դիմումները ներկայացնելու վերջին ժամկետը 1997 թ.-ի հունիսի 10-ն է (գրասենյակը չի աշխատում շաբաթ և կիրակի օրերին):

Նախնական ընտրությունից հետո դիմորդներին կտրվի բիզնես ծրագրի ուղեցույց: Նախքան բիզնես ծրագրերի վերջնական հաստատումը/մերժումը ՄՄՕԿ-ի աշխատակազմը կայցելի տեղերում ծանոթանալու աշխատանքների հետ: Հաջողակ դիմորդներին վարկեր կտրամադրվեն մինչև հունիսի 30-ը:

Հասցե՝ ՄՄՕԿ-ի գրասենյակ,
Հակոբ Հակոբյան 1-ին նրբանցք տուն 19, Երեւան, 375033
Հեռախոսներ՝ 151-894, 27-16-55, 22-15-05

ՍԻՄՈՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻՆ

«Հայ գրականության բարեկամներ» միության խորհրդի որոշմամբ սահմանվել է Սիմոն Սիմոնյանի անվան մրցանակ ազգային մտավորական կյանքին վերաբերող լավագույն հրապարակումների համար: Մրցանակի հովանավորն է «Հայ գրականության բարեկամներ» միության անդամ Մարի Սիմոն Սիմոնյանը (Բեյրութ):

Մրցանակի են արժանացել Գեւորգ Հայրյանը («Լավ սկիզբը հաջողության կեսն է» հրապարակման համար, «Գրական թերթ», 19.11.96), Դավիթ Հովհաննեսը («Կուսակցախաղ» պոեմի համար), Էդվարդ Ավագյանը («Ասծո մարդը» գրքի համար), Ռաֆայել Նահապետյանը («Մեղեդի երեւակայական ջութակի համար» գրքի համար) եւ Վահան Թամարյանը («Շրջանագիծ» գրքի համար):

Նույն ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է նաեւ «Սիմոն Սիմոնյան» հրատարակչական ֆոնդի եւ «Նոր-Դար» մատենաշարի հիմնումը:

ՀԳՄ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփական երկհարկանի շենքի 2-րդ հարկը բաղկացած 6 րեք սենյակից: Երկու կողմից սեփական հողատարածք 300 քառ մետր ընդհանուր մակերեսով: Երկու ավտոտնակ, մուտքը առանձին: Հասցեն՝ Ջրաշատ 68 (ԳԱ հետեւի մասում):

Հեռախոս 52-54-39:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայրենական եւ արտասահմանյան կենցաղային էլեկտրական սարքավորումների նորոգում

Գյուլբենկյան (Կոտուզովի) 41

Հեռ. 22-22-37

«ՎԱՆԵՎԱՆ» տեսական արտոնագիր ունեցող համալսարանը կատարում է ունկնդիրների ընդունելություն

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔՈՒՄ

Եռամսյա դասընթացներում նրանք կուսումնասիրեն

- մաթեմատիկա
- հայոց լեզու
- օտար լեզու
- հայոց պատմություն:

Լավագույն արդյունքների հասած դիմորդները համալսարան կընդունվեն մրցույթից դուրս:

Ընդունելություն է կազմակերպվում նաեւ Սանկտ Պետերբուրգի Տեխնիկական համալսարանի համար:

Պարապմունքները կսկսվեն հունիսի 1-ին:

Տեղեկությունների համար դիմել Մ. Մաշտոցի, Երեւանյան 14 (Պրոֆտեխուսումնարանի շենք), հեռախոս 2 30 62

ՌԵԿՏՈՐԱՏ

ADANA COMMERCIAL BANK

★ **Ընդամենը 1% -ով կատարում ենք փոխանցումներ Մոսկվայից և Սանկտ-Պետերբուրգից 1 օրվա ընթացքում, իսկ աշխարհի այլ երկրներից՝ 3 օրվա ընթացքում անհատ և իրավաբանական անձանց համար:**

★ **Ամենաշահավետ պայմաններով տարածում ենք Master Card/ Euro Card և սպասարկում ենք Master Card/ Euro Card, Visa, Diners Club, JCB:**

★ **Ընդունում ենք ավանդներ հետեւյալ տոկոսադրույքներով**

ԺԱՄԿԵՏ / ՏԱՐԱԴՐԱՄ	1 ԱՄԻՍ	2 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	9 ԱՄԻՍ	12 ԱՄԻՍ
USD DEM FRF	2.5%	5.0%	9.0%	18.0%	27.0%	36.0%
AMD RUR	3.0%	6.0%	10.0%	20.0%	30.0%	40.0%

Նվազագույն գումարը չի սահմանափակվում:

★ Կատարում ենք բանկային ցանկացած գործառնություն:

Դիմեցեք ԱԴԱՆԱ ԲԱՆԿ

Երևան, Նալբանդյան 5, հեռ. 58-38-64, 58-59-80

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 587. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության 27. 05. 1997. Գինը 100 դրամ